

Magzhan zhuldzy

6+

Мағжан Жұмбаев ауданының газеті

2008 жылдың 11 шілдесінен шығады

№ 1 (903) 8 қаңтар 2026 жыл

www.facebook.com/Magzhan zhuldizi | https://vk.com/Magzhan zhuldizi | e-mail: magzhan-zhuldizi@yandex.kz

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев: ҚАЗАҚСТАН ЖАНҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

— Құрметті Қасым-Жомарт Кемелұлы, Сіз жыл сайын мерзімді баспасөзге ауқымды сұхбат беру арқылы белгілі бір саяси дәстүр қалыптастырдыңыз деуге болады. Осы орайда, «Turkistan» газетінің ұсынысын қабыл алааныңыз үшін ризашылығымызды білдіреміз.

— «Turkistan» газеті 30 жылдан бері тұрақты шығып келеді. Бұл — Қазақстандағы ең ықпалды басылымның бірі. Газеттің атауында да өте үлкен мән-мағына бар. Басылым тілшілері ел ішіндегі өзекті мәселелермен қатар, тұтас түркі жұртына ортақ тақырыптарды да көтеріп жүреді. Бұл өте жақсы дәстүр деп санаймын.

Шетелде жұмыс істеп, түрлі салада табысқа жеткен қазақтар туралы мақалаларды қызығушылықпен оқимын. Қазақстан мен өздері тұрып жатқан елдер арасындағы ынтымақтастықты дамытуға үлес қосып жүрген осындай үш азаматты арнайы марапаттадым.

Газет-журналдар қайта өрлеу дәуірінің бастауында тұр. Себебі, әлеуметтік желі адамның ойлау (танымдық) қабілетіне зор зиян келтіріп жатыр. Жасы қырыққа жетсе де, білімі мен ой-өрісі он бес жастағы жасөспірімдер деңгейінде қалып қойған азаматтарды қазірдің өзінде көздестіруге болады.

Өз басым мерзімді баспасөзді жас кезімнен үзбей оқитыным рас. Әлі күнге дейін осы әдетімнен жаңылған емеспін. Қазіргі таңда баспасөз заман талабына бейімделіп, ақпарат айдынынан өз орнын тауып отыр. Газет тілшілері жан-жақты шолулар мен терең сараптамалар жасауға баса мән береді, ағартушылықпен айналысады. Көбісі әрі өз ісіне адал журналистер сапалы материалдар әзірлеп, дәстүрлі құндылықтарды сақтауға елеулі үлес қосып келеді. Мен сүйікті Отанымыздың игілігі үшін барлық салада табысты еңбек етіп жүрген мыңтеңге азаматтар туралы мәліметтерді көбінесе газеттерден аламын. Ел ішіне кең таралған TikTok, Instagram немесе Telegram арналары еңбек адамдарының шынайы тыныс-тіршілігін алыс екенін өзіңіз де жақсы білетін шығарсыз.

Қоғамымыз елең етерік жаңалық оқып, бейнежазба көрумен шектелмей, мән-мағынасы терең ақпараттың да қадірін білгені дұрыс деп санаймын. Көптеген жастарымыздың да дәл солай ойлайтынына куәнамын. Себебі, олар адамды тығырққа тірейтін елес-қиял өлемінде өмір сүруді емес, нағыз білім-ғылым жолына түсуді мақсат тұтады. Оқу мәдениеті жоғары елдер ардайын жаһандық дамудың алғы шебінде бола беретіні сөзсіз. Бұған еш күмәнші жоқ.

— Сұхбатымыздың бас жағында өдеттегідей өткен жылдың қорытындысы туралы сұрағым келеді. Былтыр өте көп оқиға болғаны белгілі. Дегенмен, 2025 жылдың басты нәтижесі қандай деп ойлағыз?

— Шынымен де, айтулы оқиғалар аз болған жоқ. Кезді ашып-жұмғанша бір жыл өте шықты, бұл сұрағыңызға табан астында жауап бере қою қиын. Мысалы, экономикамыз 6 пайыздан астам өсті. Ішкі жалпы өнім 300 миллиард доллар межесіне жетіп, жан басына шаққанда 15 мың доллардан асты. Бұл — елімізбен қатар, бүкіл өңір үшін рекордтық көрсеткіш. Жалпы, ойдағыдай жұмыс істеді деуге болады. Бірақ, мен барлық мемлекеттік қызметшілерге тоқмейілісіп, масайлар отыруға мүлде болмайтынын үнемі айтамын. Шығыс халықтары «Тегіс жолдың өзінде тосқауыл бар» дейді. Біз тынымсыз еңбектеніп, тек алға ұмтылуымыз керек. Оның үстіне, түйіні тарқатылмаған түйткілдер аз емес.

Бұл — ел алдымен, инфляция деңгейінің жоғары болуы. Соның салдарынан азаматтарымыздың әл-ауқатын арттыруға арналған еңбектің бәрі текке кетіп жатыр. Биыл Үкімет пен өкімдер мемлекетіміздің әлеуметтік-экономикалық тұғырын нығайту үшін көп жұмыс істеп отыр.

Дей тұрғанмен, еліміздің реформаларды жүзеге асыруға біржола бет бұрғанын өткен жылдың басты қорытындысы деуге болады. Қазақстан жаңғыру жолында қарышты қадам басып, барыныша өркендетіп ел бола бастады. Қоғамда өскелең ұрпақтың

жарқын болашағы үшін түбегейлі өзгеріс жасау аса маңызды екені туралы нақты түсінік қалыптасты.

АҚШ президенті Трамптың «ақылға сыйымды ой» стратегиясының ықпалымен жаһандану үдерісі кейінге ысырыла бастады. Біз де Қазақстанда әділдік, заң мен тәртіп, еңбекқорлық сияқты мемлекетіміздің болашағы үшін айрықша маңызды қағидаттарға негізделген қоғам құрып жатырмыз. Ұзақ мерзімге арналған нәтижеге жету үшін бұл жұмыс жаңа жылда өкі есе тың қарқынмен жалғасын табады.

— Былтыр жаңа Салық кодексі қызу талқыға түсті. Жұрттың көкейіне күдік-күмән ұялап, көптеген сауал туындады. Бір жағынан, қажетті экономикалық реформаларды жүргізуге мүмкіндік беретін, екінші жағынан, азаматтардың тұрмыс жағдайына төмендетіп жібермей, таразы басын тең ұстайтын тиімді жол бар ма?

— Әрине, салық реформасы — өзекті мәселе және бұған қатысты пікірталастардың болуы әбден түсінікті. Дегенмен, ел ішінде дүрбелең туғызып, жұртты дүрліктердің ешқандай жөні жоқ. Мұндай реформа көптеген елде жүргізіліп жатыр. Мысалы, Ресейде қосымша құн салығы жуырда 22 пайызға дейін көтерілді.

Біздің реформамыз — қатардағы «фискалдық науқан» емес, салық жүйесін қайта құру деген сөз. Алдымызда тұрған басты міндет — экономиканың тұрақты өсімін қамтамасыз ету. Үкіметке ашық әрі ұғынықты Салық кодексінің әзірлеу тапсырылды. Министрлер кабинетінің бұл тапсырманы қаншалықты табысты орындап шыққанын биыл көретін боламыз.

Бұрынғы Үкімет қосымша құн салығын, тіпті, 20 пайызға дейін көтеруді ұсынды. Олар фискалдық саясатқа қателік жіберілгенін ескере отырып, мұндай қадамның өте қажет екенін мойындады. Талқылау барысында қазіргі Үкімет те қосымша құн салығын 20 пайызға дейін көтеруді ұсынды. Алайда, мен Үкіметке оның жоғары шегін 4 сатыға төмендету туралы тапсырма бердім.

Жаңа Салық кодексіне бақылау жасауға емес, өзара серіктестік орнатуға баса мән беріледі, яғни, осы үдеріске қатысушылардың бәрі — мемлекет те, бизнес те, азаматтар да өз міндетін адал орындауға тиіс. Бірінші өзара толықтырып тұратын мұндай жүйеде салық төлеу ауыртылдық ретінде қабылданбайтын болады. Түптеп келгенде, салық төлеу деңгейіміз — заманауи қоғамдық келісімшарт деген сөз. Салық төлеуші — қызмет көрсетіледі, инфрақұрылым салынады, қауіпсіз орта қалыптасады, тың мүмкіндіктер пайда болады. Керек десеніз, бұл — әділдік болу үшін жүктемелі қайта бөлу құралы, әлеуметтік тұрғыдан әлсіздерді қолдау және экономикалық тұрғыдан

«белсенді ортаны» одан әрі дамыту тәсілі. Бүкіл әлемде фискалдық саясаттың тиімділігі оны жүргізудің саласымен, жұрттың салық жөніндегі сауатымен және қоғамның сана-сезімімен өлшенеді. Салық төлеу мәдениеті дәл осылай қалыптасады. Салық төлеу бұрын міндет болса, енді отаншылдықпен озық үлгісіне айналады. Мұны сыйбайлас жемқорлыққа қарсы қоғам құрудың төте жолы деуге болады. Себебі, салығын адал төлейтін азаматтар өз қаржысының алаяқтардың қалтасында кеткінен мүлдем ұнатпасы анық.

— Экономикалық реформалар тауарлардың бағасы мен қызметтердің тарифіне салмақ салады. Жұрт бұған алаңдап отыр. Сіз Үкіметке осы мәселені шешуге арналған нақты шаралар жоспарын әзірлеуді тапсырдыңыз. Бұл жоспар реформаның саласы мен қарқынына өсер етпей ме? Азаматтарымыз әл-ауқатымызды жақсартады деп күтіп жүрген реформаның нәтижесін жоққа шығармай ма?

— Әлемдік тәжірибеге қарасақ, реформалар қолға алынған кезде жұртшылық оны көп жағдайда түсінбей, қабылдамай жатады. Ондай кезде барлық жауапкершілікті арқалай алатын кешбасшының рөлі айрықша. Мен Мемлекет басшысы ретінде осындай жауапкершілікті өз мойныма аламын. Болашақта да бұған дайынмын. Менімен бірге жұмыс істеп жатқан азаматтар мұны жақсы біледі. Әрине, бұл кедергісі көп, қиын жол екенін түсінемін. Тарихта реформаторлардан гөрі басқыншылар мен популисттердің аты көбірек қалып жатады. Бірақ, Қазақстан үшін басқа жол жоқ. Біз бір жерде тоқтап қалмай, алға қарай нық қадам басу үшін реформаларды қалайда жүзеге асыруымыз керек.

Азаматтарымызға зияны тимеуі үшін сәл мезгілінде тарифтерді өсіру өкімшілік тәсілдер арқылы уақытша тоқтатылды. Сонымен бірге, Үкіметке бюджет қаржысын барынша тиімді пайдалану міндеті жүктелді. Экономикаға ақшаны орынсыз құя беруге болмайды, бұл инфляцияны күшейтіп жібереді. Қатаң бюджеттік тәртіп керек. Қаржы ресурстары мемлекетке қажетті жобаларға ғана жұмсалуға тиіс. Былтыр қараша айында Үкімет, Ұлттық банк, Қаржы нарығын реттеу және дамыту агенттігі бірлесіп, ұш жылдық бағдарлама қабылдады. Құжат азаматтардың әл-ауқатын жақсарту үшін инфляцияны төмендетуге арналған.

Халықаралық сарапшылар Қазақстанның «орташа табыстар қақпанына» түсіп қалғанын дұрыс байқап отыр. Ашығын айтқанын, бұл — экономика туралы оқулықтан алынған жалпылама ұғым емес, күн сайын көптеген азаматтарымыздың басынан өтіп жатқан өзіндік нәтижесі. Жұрт табыс тауып жатыр, тіпті, жақсы табыс табатындар да

бар. Бірақ, оның бәрін инфляция жеп қояды немесе ипотека төлеу, балаларды оқыту, ата-анаға көмектесу сияқты күнделікті тірілікке жұмсалып, жоқ болып кетеді. Ауырып қалу немесе жұмыстан айырылу секілді кез келген кәдімгі кедергі тұрмыстағы тұрақтылықты бұзып жіберуі мүмкін.

Мен кезінде баспана алу, балалардың оқу ақысын төлеу, емделу үшін зейнетақы жинағын пайдалануға рұқсат беру туралы шешім қабылдадым. Көбісі солай жасады, бұл шешімге ризашылықтарын да білдіріп жатты. Бірақ, әдеттегідей, стоматология қызметін көрсетеміз деген желеумен зейнетақы қорынан 200 миллиард теңгеден астам қаржы жұмқырған алаяқтар да табылды. Құқық қорғау органдары қазір бұл мәселемен айналысып жатыр. Осы медициналық қызмет түріне зейнетақы жинағын пайдалануға тыйым салуға тура келді. Бірақ, басқа да қиырқы тәсілдер пайда болды, тіпті, пластикалық отаға төлем жасайтындар бар.

Ал, бизнес өкілдеріне келер болсақ, олар жұмыс орындарын ашып, салықтарын адал төлейді. Алайда, несиесі өсімінің жоғары болуы, айналымдағы қаражаттың аздығы олардың көп ауқымда дамуына, жаңа нарықтарға шығуына, заманауи технологияларды енгізуіне мүмкіндік бермей тұр.

Экономиканың құрылымы өзгеріп жатыр. Дегенмен, меніңше, өзгеріс қарқыны баяу. Халықаралық қаржы институттары мен рейтинг агенттіктерінің бағалауына, елімізді бақуатты, тіпті, бай мемлекет деп атауға болады. Бұл сөздің жаны бар. Соған қарамастан, экономикамызда теңсіздіктер өлі де сақталып отыр. Оның бәрін шұғыл реттеп, тұзу жолға салуымыз керек. Біз бұл жағдайды білеміз, оны жұрттан жасыратын ойымыз жоқ. Мұндай қиындықты көптеген мемлекет басынан өткізіп жатыр. Біз «өсім ауруы» мәселесін міндетті түрде шешеміз. Нақты жоспарымыз бар.

— Қазақстан былтыр энергетикалық және коммуналдық секторда реформа жасауға кірісті. Бұл — Тәуелсіздік жылдарындағы ең ауқымды реформа. Осы бағыттағы жұмыстар өбден тозған инфрақұрылымды жаңғырту мәселесін шеше ала ма?

— Шынымен де, Үкімет энергетикалық және коммуналдық нысандарды жаппай жаңғырту жұмыстарын қолға алды. Ұзындығы жүздеген шақырым болатын инженерлік желілер мен электр қуатын тарататын желілер салуымыз керек. Бүгінгі таңда осы ауқымды жобаның есеп-қисабы әзірленіп жатыр.

Қазірдің өзінде қауіпті «қызыл» аймақта тұрған жылу электр станцияларының саны 19-дан 10-ға дейін азайды. Қабылданған шаралардың нәтижесі көріне бастаған. Нысандардың апаттық жағдайға тал болу қаупі сөйлеп келеді.

Дегенмен, өбден тозып, әуіріммен өрең тұрған инфрақұрылымды қалпына келтіру жеткіліксіз, жұмыс тәсілін өзгерту керек. Сондықтан, жаңғырту шаралары ең басты міндетті шешуге тиіс, яғни, салаға инвестиция салу үшін қолайлы жағдай жасап, нағыз нарықтық тетіктер қалыптастыруы қажет.

Үкіметтің шұғыл шаралары мәселені түпкі мәннен туындап отыр. Себебі, энергетика және тұрғын-үй коммуналдық шаруашылығы кез келген мемлекеттің өмір сүруіне аса қажетті тұғыр саналады. Бұл негіз шайқалса, басқасы түгел күйрейді. Табыры тереңге кеткен экономикалық мәселелерге ондаған жылдар бойы назар аударылған жоқ. Қалалар мен ауылдардағы инфрақұрылым тозды, энергетика нысандары мен коммуналдық желілер өбден ескірді.

Қордаланған түйткілдер күрмеуі қиын күрделі мәселеге ұласты. Бұл сала жыртықтесігін жанталаса жамап-жасқап, бюджет қаржысын үздіксіз құюға тура келетін «коммуналдық аждаһаға» айналды. Бұған жұрттың өті ұйреніп, азаматтар шарасыз күйге түсті.

Соған қарамастан, біздің үкіметтеріміз «ағлйдің қатарасын» тазалауға асыққан жоқ. Себебі, мұндай күрделі жұмыс өшкімге жақсы ата өкелмес еді.

Жалғасы 2-бетте.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев: ҚАЗАҚСТАН ЖАҢҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

Жалғасы, басы 1-бетте.

Ең дамыған отыз мемлекеттің қатарына қосылу сияқты «керемет» бағдарламалар әзірлеп, оның «табысты» орындалғаны туралы баяндау әлдеқайда жеңіл болатын. Шындапты жасырып, бір сәттік амламыш жетістіктерге ұмтылу ақырында мемлекетіміз үшін тым қымбатқа түсті.

Шынымы айтамын, жеке абыройымды ойласам, мен де бұл жұмысты келесі басшылыққа ысыра салар едім. Бірақ, халықтың көзі үйренген таптарын түсініктерге қайшы келсе де, мен үшін қағаз жүзінде емес, іс жүзінде нақты нәтижеге қол жеткізуіміз бар деген маңызды.

Электр қуатының арзандығы кімге тиімді болды? Табысы шамалы көп балалы отбасыларға емес, ірі кәсіпорындарға өте тиімді болды.

Арзан жанар-жағармайдың қызығын кім көрді? Әдетте қоғамдық көлікпен жүретін студенттер мен зейнеткерлер емес, билікке жақын жүретін, қазақ жұрт олигархтар немесе олигополия деп атайтын қаржыгерлер көрді. Коммуналдық қызметтердің тарифін төмен ұстап тұру кімге ыңғайлы болды? Әр түрлі тектегі соманы уақтылы төлеп отырған адал азаматтарға емес, «коммуналдық былық-шылықты» пайдаланып, қалтасын қалыңдатқан делдал-кәсіпкерлерге қолайлы болды.

Посткөрсеткіш кеністіктегі ең төмен бағалар мен тарифтер Қазақстанға тиесілі. Соның салдарынан, бұл амалдар арзан жанар-жағармайды көрші мемлекеттерге астыртын тасымалдайтын, сол арқылы олардың экономикасына демеу көрсететін елге айналды.

Сол себепті, тарифтің төмен болуы қарапайым тірлік кешіп жатқан адамдарға пайдалы деген жалған сенімнен арылатын уақыт жетті. Іс жүзінде бұл – аұқатты азаматтарға жасырын түрде берілетін субсидия.

Әлеуметтік әділдікті қалпына келтіру үшін, ең алдымен, мәселені шешу жолдарын өзгерту қажет. Мемлекет көмекке шын мұқтаж адамдарға ғана тікелей, атаулы өтемақша төлеу арқылы қолдау көрсетуге міндетті. Сондықтан, тарифтерді көтеру – ақылға қонымды, яғни тиімді және әділ экономика құру үшін аса қажет қадам. Кім қанша тұтынса, сонша төлейді, қолдауға шыныммен зәру адамдарға ғана көмек беріледі. Тарифтер әділетті болуы керек, яғни «неғұрлым көп тұтынған, соғұрлым көп төлейді» деген қағидат берік орнығуға тиіс. Мен осындай нақты міндет қойып отырмын. Алғашқы оң нәтижелер бар. Төлем жүйесіне сараланған тасыл өңгізілді. Суды және электр қуатын барынша үнемдеп пайдаланатын тұрғындар «тұтынудың әлеуметтік нормасына» сәйкес төлемді ең төмен тарифпен төлейтін болды.

Бұл қадам бұрынғы жүйеден бас тартып, әлеуметтік игілікті әділ бөлетін жүйе құруға мүмкіндік береді. Елдің ресурстарын таңдаулы адамдарға емес, барша жұрт бірдей пайдалануға тиіс. Сонда ғана заманға сай инфрақұрылым мен тиімді энергетика жүйесін қалыптастыра аламыз. Осылайша, экономиканың сапалық тұрғыдан өсуіне зор серпін береміз.

– **Сіз Қазақстан үшін көлік және логистика саласының маңызы артып келе жатқанын жиі айтасыз. Бұл бағыттағы жұмысты негізгі басымдық ретінде белгілеп бердіңіз. Осы саланы дамыту үшін қандай шаралар қабылданды және алда қандай жоспарлар бар?**

– Еліміз үшін көлік-логистика саласының әлеуетін арттыру – стратегиялық маңызы бар міндет. Тенізге тікелей шығатын жолы болмаса да, Қазақстан Еуразия құрлығының кіндік тусында, яғни негізгі транзиттік күре жолдар тоғысқан жерде орналасқан. Бұл – үлкен артықшылық, біз оны ел игілігіне жарата білуге тиіспіз. Мақсат-мүдделіміз сәйкес Қазақстанды Еуразияның көлік аймағы (хабы) ретінде қалыптастыру – бұл салада атқарылатын жұмыстың басты бағыты.

Осы орайда, жақында іске қосылған «Достық – Мойынты» жаңа теміржол магистралінің мән-маңызын атап өткім келеді. Бұл жоба осы жол арқылы Қытай мен Еуропа арасында тасымалданатын жүк көлемін бес есе арттыруға мүмкіндік береді. «Мойынты – Қызылжар», «Бақты – Аягөз», «Дарбаза – Мақтаарал» теміржол желілерін жаңадан іске қосу жоспарымызда тұр. Жалпы, 2030 жылға дейін 5 мың шақырым теміржолды салып, жаңғырту және 11 мың шақырым теміржолды жөндеу көзделіп отыр.

Елорда мен батыс аймақтардың арасындағы қашықтықты 500-ден астам шақырымға қысқартатын «Орталық-Батыс» күре жолы құрылысының стратегиялық маңызы өте зор.

Біз ел шекарасынан тыс жерде қамтитын кең ауқымды көлік жүйесін құра аламыз. Қазақстан мұхит жолдарынан тыс қарай тұрса да, Сары теңіз бен Қара теңіздің арасында жүк терминалдарының желісін қалыптастырды. Еліміздің аумағы арқылы

өтетін 12 халықаралық көлік дәлізі, атап айтқанда, 5 темір жол, 7 автокөлік дәлізі бар. Қытай мен Еуропа арасында құрылған жеткізілетін жүктің шамамен 85 пайызы осы жолдармен тасымалданады.

Әрине, мұның бәрі – табысқа ол-оңай жете қоямыз деген сөз емес. Бұл саладағы бәсеке күшейіп келеді. Себебі көлік және логистика мәселесі геосаясаттың ажырамас бөлігіне айналды. Осы тақырып жоғары деңгейдегі келіссөздердің күн тәртібіне біржола енді. Сондықтан, Қазақстан үшін де оның айрықша маңызы бар.

Еліміз Қытайдың «Бір белдеу – бір жол» атты мегажобасын, «Солтүстік – Оңтүстік» дәлізін және Транскаспий көлік бағытын, яғни, «Орта дәлізді» дамытуға белсене атсалысып келеді. «Ресей – Қазақстан – Түрікменстан – Иран» бағытымен теңіз айлақтарына шығып, жүк тасымалдаудың болашағы зор деп санаймыз. «Орта дәліздің» жұмысына Қытайдың қосылуын құптауымыз.

Жалпы, бұл саланың әлеуеті өте жоғары. Мұнда тек инфрақұрылым туралы сөз болып отырған жоқ. Экономиканың барлық дерлік секторы осы іргелі салаға көпір тоспа. Сондықтан, Үкіметтің алдына заманауи инженерлік және сервистік инфрақұрылымы бар көлік-логистика тораптарын салу, теңіз порттарын, әуежайлар мен теміржол вокзалдарын жаңғыртып жөндеу, сондай-ақ тиімді цифрлық экожүйе қалыптастыру міндеті қойылды.

– **Мемлекет кейінгі жылдары ауыл шаруашылығын дамытуға басқа мән беріп отыр. Бұл шаруамен үкіметтердің бәрі айналысты. Бірақ, осы аса маңызды саладағы түйткілдер ақыры шешімін тапқан жоқ. Әр министр өз бағдарламасын жүзеге асырмақ болды. Соның салдарынан қыруар ақша құмаа сіңіп жоқ болды. Енді біз еліміздің бұл саладағы әлеуетін ойдағыдай пайдалана аламыз ба?**

– Мемлекеттердің көбі ауыл шаруашылығына бюджеттен қыруар қаржы бөледі. Солардың қатарында Қазақстан да бар. Шаруаларға 2024 жылы 580 миллиард теңге, бытыр 1 триллион теңге жеңілдетілген несие берілді. Бұл – өте қомақты қаржы. Соңғы он жылда шаруаларға көрсетілген қолдаудың көлемі 10 есе артты, бірақ оның тиімділігі күмән тұндырады. 2015-2024 жылдары ауыл шаруашылығындағы жалпы өнім көлемі 2,5 еседен астам өсті. Бұл көрсеткішті одан да көбейтуге болар еді.

Есесіне, егін шаруашылығындағы нәтижелер өте жақсы болды. Астық пен үн экспортты рекордтық деңгейге жетті, өнім жеткізілетін елдердің географиясы кеңейе түсті. Бұл – елінің шығымдылығы мен ауыл шаруашылығы өндiрiсiнiң тиiмдiлiгiн арттыруға арналған шаралардың нақты нәтижесі.

Енді басқа бағыттардағы жұмысты күшейту қажет. Ең алдымен, мал шаруашылығын дамыту керек. 2035 жылға қарай әлемде мал етін тұтыну көлемі 233 миллион тоннаға дейін өседі. Соған сәйкес, оның импорты 27 миллион тоннаға дейін артады. Қазақстанның, сыртқа, әсіресе, Азия елдеріне ет шығаратын ірі экспорттаушыға айналатын мүмкіндігі бар. Сондықтан, бұл туралы қарашада өткен Ауыл шаруашылығы еңбеккерлерінің екінші форумы дәл осы мал шаруашылығы саласына арналды.

Билік ауыл шаруашылығын сапалық тұрғыдан дамыту үшін көп жұмыс істеп жатыр. Бірақ, қомақты инвестиция қю қалаған нәтижеге жеткізе бермейді. Оның тиімді жұмсалынуына бәсеке қабілеті зор. Мен бұл туралы жуырда Таразға барған сапарымда айттым.

Іргелес елдердің бірде-біреуінде ауыл шаруашылығына мемлекет тарапынан мұндай ауқымды көмек көрсетілмейді. Ол жақтағы шаруалар Қазақстандағы әріптестеріне жақсы жағдай жасалғанына таңғалып, оларды «аграрлық олигархтар» деп атай бастады. Дегенмен, еліміздегі шағын шаруашылықтар жеткілікті көлемде субсидия ала алмай отыр. Үкіметке осы мәселеге айрықша назар аудару туралы тапсырма берілді.

Әлбетте, субсидиялар керек. Әсіресе, қазіргі кезеңде өте қажет. Бірақ, мұның кері есері де бар. Себебі, масылдық пығыл туғызып, ауыл шаруашылығына қауіп төндіруі мүмкін. Сондықтан, қазір Үкімет кооперативтерге, яғни шаруалар бірлестігін құруға қайта оралу мәселесін қарастырып жатыр. Кооперативтер еңбек өнімділігін және ауыл шаруашылығы өндiрiсiнiң тиiмдiлiгiн арттыра алады. Сондай-ақ, дайын өнімді сататын нарықтарға жақын болуға, тұтынушылармен ұзақ мерзімге арналған қатынас-қатынас орнатуға жол ашады.

Дамыған елдердегі кооперация жақсы қырынан көрінді. Тіпті, ірі корпорация деңгейіне жеткен бірлестіктер бар. Қазақстанның барлық ауылында табысты кооперация құруға негіз болатын алғышарттар жеткілікті. Шаруалар жазда малын бағып, сүт, ет, тері, жүн жинап, оны

өңдеу үшін күш біріктіре алады. Солай етуге тиіс те. Күнкөрістен өсіп-өркендеуге бастайтын жол – осы. Кооперацияны бірлік пен жасампаздық идеологиясы деп те қарастырып жүрді.

Бірақ, кооперация өзінен өзі пайда бола алмайды. Ел ішінде егжей-тегжейлі түсіндіру және ұйымдастыру жұмыстарын қолға алу қажет. Алайда, бірлестік құру ісін науқанға айналдырып, жұртқа қысым көрсетуге, оларды мәжбүрлеуге жол берілмейді.

– **Жұл тұлқиланатын тақырыптың бірі – туризм. Бытыр өлемдік деңгейдегі кейбір ақпарат құралдары Қазақстанды саяхат жасауға ең лайық елдердің қатарына қосты. Дегенмен, еліміздегі қорурттар мен танымал туристік орындардың жаппай қоңақ күтуге дайындығына күмән жоқ емес.**

– Мұндай күмәннің туындауы заңды. Мен Үкіметке ескерту жасағаннан кейін туризмді дамыту жұмыстары жандана түсті. Алайда, алдымызда ұзақ та күрделі жол тұр. Бұл – экономика, мәдениет, қауіпсіздік және бизнес – барлығы бір жерге тоғысатын күрделі сала. Мұнда өз жұмысына жан-тәнімен берілген кәсіби мамандар, ең бастысы, нағыз отаншыл азаматтар жұмыс істеуі керек. Туризм саласында жалқаулық пен немқұрайлыққа, ашкөздік пен дөрекілікке жол жоқ.

Бытыр Қазақстанға миллиондаған шетел азаматы келді. Ішкі туризм қарқынды дами бастады. Мұның бәрі – өте жақсы үраіс.

Әлем елдері туристерді тарту үшін жеке инвесторларға қолайлы жағдай жасап отыр. Біздің елде керекті жерлер өте көп. Қазір экотуризмге деген сураныс жоғары. Осы тұрғыдан алғанда, Қазақстанға тең келетін ел жоқ секілді көрінеді. Алайда, белгілі бір себептерге байланысты, соның ішінде жауапты тұлғалардың біліктілігі мен немқұрайлығының кесірінен туризмнің болашағы зор осы бір саласы өлі күнге дейін кенже қалып отыр. Әзірге таныстыру, яғни презентация жұмыстарынан өрі аса алмай жатырмыз.

Туризмнің дамуына түмса табиғатты қорғау деген желеумен кез келген жобаға қарсы науқан ұйымдастыратын кейбір «эко-белсенділер» зиян келтіріп отыр. Көпшілігінің табиғатта шаруасы да жоқ. Олар өзінің танымалдығын арттыру үшін қоғамды дүрліктерді, қазіргі тілмен айтқанда, «хайп» жасауды ғана көздейді. Туризм бизнесінде әбден өккі болған, бәсекелестердің шыққанын қаламайтын кәсіпкерлер кейде олардың қолтығына су бүкіп отырады.

Тау шаңғысы туризміне қатысты жағдай да осыған ұқсас. «Шымбұлақ» Алматы қаласының орталығынан небәрі жарты сағаттық жердегі өреше табиғаттың ортасында тұр. Әлемде оған тең келетін демалыс орны кемде-кем. Алайда, көптен бері өреше жасалмаған қуоррттың сыны да, сыры да кетіп, тозып барады. Табиғаттың тамаша тартуы саналатын осы керікті мекенді дамыту үшін тың тәсілдер қажет. Қазір еліміздегі тәжірибелі девелоперлік компания іске кірісті. Бірақ, Үкімет пен өкімдіктің қолдауына қарамастан, жұмыс барысы дайындық және таныстыру шараларына аса қойған жоқ. Ал, көрші елдерде тау шаңғысы инфрақұрылымы қарқынды салынып жатыр.

Алматы тау кластерінің әлеуеті өте зор. Бұл салада аұқатты адамдарға да, орташа табысы бар азаматтарға да бірдей қызмет көрсетілуі тиіс. Сондықтан, ондағы туристік инфрақұрылымды әртараптандыру мәселесіне назар аудару қажет.

Туризм саласындағы кадр тапшылығы – өте өзекті мәселе. Сондықтан, Түркістанда Халықаралық туризм және меймандық қызмет университеті ашылды. 2024 жылы оқу ордасының алғашқы түлектері дипломдарын алып, еңбек нарығына қосылады. Алайда, бұл – жеткіліксіз. Кадр мәселесін шешу үшін қосымша шаралар қабылданады.

Дегенмен, салымсыз суга кетіп, өңемізді түсіріп отыруға да болмайды. Әлемдік деңгейдегі таблоидтар саяхатшыларға Қазақстанда демалуды ұсынып жатса, екі есе қарқынмен жұмыс істейміз керек. «CNN Travel» 2025 жылы Алматыны Орталық Азиядағы «сәні мен салтанаты жарасқан жаңа астана» деп атады. Алматы өкіміне шаһарды күндіз-түні қоңағы үзілмейтін Нью-Йорк, Мәскеу, Париж сияқты «ешқашан кез ілмейтін қалаға» айналдыру тапсырылды. Қалада инфрақұрылымды жақсарту, абаданандыру, жарықтандыру бағытында өлі де көп жұмыс істелуі керек.

– **Жасанды интеллектің дамуы туралы сұраам келеді. Сіз халыққа Жолдауыңызда Қазақстанды үш жылдың ішінде цифрлық елге айналдыру қажет деген нақты міндет жүктелді. Ал, жаңа жылға арналған құттықтау сөзіңізде 2026 жылды Цифрландыру және жасанды интеллект жылы деп жарияладыңыз. Көзден мақсатқа жету үшін не істеледі? Бастамаңыздың шын мәнінде табысты боларына сенесіз бе?**

– Қазақстан цифрлық державаға айналуы керек. Бұл – қазіргі жаңа технология дәуірінде өркеніетті ел болып қалудың бірден-бір жолы. Халқымыздың ой-санасы мұндай инновацияларға дайын екеніне сенімдімін. Оның үстіне, Қазақстанда азаматтарымыздың өмір салтын дәуірі өзгерте таныпал финтех компаниялар табысты жұмыс істеп жатыр.

Технология саласындағы нағыз өлемдік алпауыттар – АҚШ пен Қытай арасындағы бәсеке қыза түсті. Америка басшысы АҚШ-тың үстемдігін нығайту үшін арнайы бағдарлама жүзеге асырыла бастағанын мәлімдеді. Қытайдың да шегінетін ойы жоқ, олар мұны ұлттың абырой-беделіне қатысты мәселе деп санайды. Қазірдің өзінде Қытайда жасанды интеллект мәселесімен айналысатын бес мыңға жуық компания жұмыс істеп жатыр. Басқа дамыған мемлекеттер де қамсыз отырған жоқ.

Қазақстан да экономика мен қоғамдық өмірге жасанды интеллектті енгізуге басымдық беріп жатыр. Еліміздің бұл жұмысқа қатысты бастапқы мүмкіндіктері жаман емес. Мемлекет көрсететін қызметтерді, қаржы технологияларын, экономиканың бірқатар секторын цифрландыру ісінде нақты жетістіктеріміз бар. IT-стартаптарды қолдайтын толыққанды экожүйе тиімді жұмыс істеп тұр. Екі мың компанияның басын қосқан Astana Hub инновациялық кластері де бар. 2025 жылы IT-қызметтердің жалпы экспорты бір миллиард долларға жуықтады. Цифрлық активтерге арналған SruoCity пилоттық аймағы құрылып жатыр. Жетілу дамитын Alatau city қаласының құрылысы басталды. Мемлекеттік деректерді жинау және талдау жұмысының қарқыны күшейіп келеді. Кәсіби мамандар мұндай деректерді алдағы дәуірдің жаңа алтыны деп санайды.

Бытыр мамыр айында Жасанды интеллектті дамыту жөніндегі кеңес жұмысын бастады. Оған шетелдің және еліміздің беделді сарапшылары шақырылды. Қарашада «Жасанды интеллект туралы» заңға қол қойылды, жаңа заң жақында күшіне енеді. Жасанды интеллект және цифрлық және министрлігі құрылды. Alem.Cloud және Al-Farabium деп аталатын екі суперкомпьютер іске қосылды, Астана өкімдігі Біріккен Араб Әмірліктерінің танымал компаниясымен бірлесіп, дербес платформа құрды.

Кәсіби кадрларды даярлау үшін мектептер мен университеттерде тиісті білім беру бағдарламалары жүзеге асырылып жатыр. Мәселен, 650 мыңнан астам студент Al-Sana бағдарламасы аясында білім алды. Көп ұзамай Жасанды интеллект мамандандырылған зерттеу университеті ашылды.

Жасанды интеллект пайда болғаннан бері болашақтың кемесіне мініп үлгеретін елдер мен ескі заманда қалып қоятын елдердің арасы алшақтай бастады. Сондықтан, мен цифрлық технологиялар мен жасанды интеллектті Қазақстанның даму жолындағы басым бағыт деп жарияладым. Быыл өте көп шаруа атқарылды. Осы айрықша маңызды жұмыстың табысты боларына сенемін.

– **Сіздің стратегиялық жоспарларыңыздағы ядролық энергетиканың орны қандай?**

– Сенімді энергия көзі болмаса, Қазақстан экономиканың жаңа технологиялық үлгісіне көше алмайтын түсініміз керек. Суперкомпьютерлерге, дата-орталықтар мен автоматтандырылған өндіріс кешендеріне өте көп энергия қажет. Бұл – жаңа жаһандық технологиялық құрылыстың басты талабы.

Қуат көздерін салу үшін білікті мамандар керек. Капитал қоры шамамен 4,5 триллион доллар болатын өлемдегі ең ірі компания – NVIDIA-ның басшысы жақында «көк жағалылар», яғни техникалық мамандық иелері мультимиллионерлер қатарына қосылады деп болжам жасады.

Бірнеше атом станциясын салу – біріншіден, тарихи оқиқтың орын толыруы деген сөз. Себебі, уран өндірісі бойынша әлемде көш бастап тұрған елдің бірде-бір атом электр станциясын салмауы мүлдем ақылға қонбайды. Екіншіден, бұл қадам Қазақстанның абырой-беделін нығайта түседі. Біз атом станцияларын салу арқылы техникалық интеллигенцияның жаңа буынын қалыптастырамыз. Тісінше, мемлекеттік саясаттың түпкі мәнін өзгертеміз. Осыны қапаңдан шығармаған жақ.

Тағы бір өте маңызды тақырып – жер қойнауында сирек кездесетін металдар. Болашақта ондай материалдарға деген сураныс арта береді, алдағы бес жылдың өзінде бұл сураныс екі есе өседі. Осы ретте, Қазақстан үшін тағы бір мүмкіндік ашылды. Еліміз жер қойнауында сирек кездесетін минералдар қоры бойынша өлемдік көшбасшылар қатарына қосылуы өлден мүмкін. Қазақстан стратегиялық маңызы бар осы саладағы өз рөлін күшейту үшін АҚШ, Қытай, Ресей, Оңтүстік Корея, Жапония елдерімен және Еуропа Одағының

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев: ҚАЗАҚСТАН ЖАҢҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

бірқатар мемлекетімен ынтымақтастығын дамыта бастады.

— Тағы бір тақырыпқа ойыссақ, *Жұрттың бұрыннан толғаандырып жүрген мәселелері бар. Мысалы, кейбір ірі бизнес өкілдерінің өмірі сен-салтанатқа толы. Олар қалпалы азаматтардың да, қарапайым адамдардың да қамын ойлап өмір сүруді қашан үйренеді?*

— Бизнес – кез келген елдегі экономиканың негізгі тірегі. Біз ұзақ жолды жүріп өттік. Осы жолда жұрт жеке меншік институтына ешкім қол сұқпауға тиіс екенін түсіне бастады.

Мен мемлекеттік билік жүйесінде жоғары лауазымды қызметтерді атқара жүріп, сөзбен де, іспен де ұлттық буржуазияның заңды мүддесін қорғауға тырыстым. Себебі, экономиканы өркендету және мемлекеттің қоғамдық негіздерін нығайту ісінде кәсіпкерлер елеулі рөл атқаратынын жақсы түсінемін.

Тарихи себептер мен ұлт болмысындағы ерекшеліктерге байланысты ірі бизнесмендеріміз қарапайымдылық, ұстамдылық сияқты қасиеттерге мән бере қоймайтын рас.

Мен Швейцарияда жұмыс істеп жүргенде аса ірі әрі белгілі кәсіпкерлермен кездесіру өткіздім. Сол кезде олардың өз қаражатын өте үнемдеп жұмсайтынын және елден дараланып көзге түскісі келмейтінін көріп, таңғалдым. Миллиардтаған қаржысы бар адамдар қонақүйдің қарапайым бір бөлмесінде тұруға намыстанбайды. Жеке уақытын ұшақ түгілі, бірінші санаттағы орындарға да отырмайды. Бірақ, бұл – олардың бойында гасырлар бойы қалыптасқан дағды.

Ал, біздің кәсіпкерлеріміз үшін қалыпты нәрәнін өмір салты кейде қоғамның назарына тудырып жатады. Мұндай жағдай көптеген елде бар. Сол үшін де қайырымдылық қызметі жұмыс істейді. Бұл – қоғам мен бизнес арасындағы өзара келісім іспеттес.

— *Сіз Республика күні қарсаңында өткен азаматтарды мемлекеттік наградалармен марапаттау рәсімінің кейін кәсіпкерлермен жеке кездесіп, оларға наразылығыңызды ашық айттыңыз деп естідік. Күпия болмаса, өңгіме не туралы болды?*

— Жаңа ғана сөз болған қайырымдылық туралы, отаншылдықты жасампаз іспен көрсету жөнінде сөйлестік. Бізге халық алдындағы жауапкершілігін жақсы білетін әрі соны терең түсінетін ұлттық буржуазия керек.

Себебі, халық болмаса, олар ешқашан табысқа жете алмас еді. Мен қоғамның игілігіне қызмет ету билік жүктеген міндет емес, мәртебелі парыс екенін тағы да олардың есіне салдым. Осы орайда, шетелде табысқа жетсе де, туған жерін ұмытпай, халқына көмектесіп жүрген ірі кәсіпкерлерді жақсы үлгі ретінде атап өттім. Ондай азаматтар ауқымды жобаларды жүзеге асырып жүр. Қалаларда инфрақұрылым салып, жөндеп, мұражайлардың, емханалар мен мектептердің құрылысын қаржыландырып жатыр.

Қазақстанда көп нәрсе өзгерді. Қоғамдық сана жаңғыра түсті, мемлекеттік басқару жүйесі жаңарды, саяси қайраткерлер ауысты. Ірі кәсіпкерлер ғана жүрісінен жаңылмай, бәз-баяғы қалпында келе жатыр. Бірақ, бұл, бір жағынан, биліктің бизнеске қажарсыз дұрыс екенін көрсетеді.

Кәсіпкерлердің бәрі бірдей мемлекеттің қолдауын дұрыс түсіне бермейді, әрдайым солай болуға тиіс деп қабылдайды. Олар ауқымды жобаларды бастап алып, қит өтсе Үкіметтен көмек сұрайды. Мен оларға «бизнеспен айналысып жатқан сіздер мән, әлде Үкімет пе?» деп сұрақ қоядым.

Қитұрқы саяси ойындармен әуестеніп кеткен кейбір кәсіпкерлерді сынауға тура келді. Бизнесмендер ел экономикасын өркендету үшін жұмыс істеуі керек. Тіпті, кәсіптің игілігін шашып, майын ішкен Илон Масктің өзі саясатқа белсенді араласпау туралы шешім қабылдады.

Отандық бизнес өкілдері тарихымызда бұрын-соңды болмаған алапат тасқын кезінде елдік істен шет қалған жоқ, апат салдарын жоюға қаржылай көмек көрсетті. Бұл – қуанарлық жағдай.

Мен қайырымдылықпен айналысып жүрген азаматтарды қолдау үшін арнайы «Мейірім» орденін енгіздім. Елге жанашырлық көрсетіп, әлеуметтік жауапкершілік танытқан кәсіпкерлер биылдан бастап осы жоғары наградаға ие болады. Осылайша, олардың қоғам алдындағы абырой-беделі мен мәртебесі айқындалады.

— *Тағы бір әзекті тақырып. Қаңтар оқиғасына қатысқан бірқатар азаматқа байланысты сот процесі туралы ақпарат БАҚ беттерінде бытыр аратура жарияланғаны турды. Тергеу амалдары әлі жүріп жатыр ма?*

Бұл тақырыпқа қатысты негізгі мәңжайдың бәрі әлдеқашан белгілі болды. Сол

оқиғалар бойынша тергеу жүргізу кезінде құқық қорғау органдары азаматтық қоғам өкілдерімен тығыз байланыста жұмыс істеді. Бірқатар қоғамдық комиссия құрылып, оған белгілі заңгерлер жетекшілік етті. Мұндай қадам жұмыстың бейтарап тұтаныммен жүргізілуіне, сол арқылы барлық оқиғаны ақ-қарасын анықтауға мүмкіндік берді. Осы орайда, азаматтық жауапкершілік танытып, кәсіби біліктілігін көрсеткені үшін оларға ризашылығымды білдіргім келеді.

2022 жылдың наурыз айында Парламентте арнайы қоғамдық тыңдау өтіп, бұл оқиғаға және еліміздің конституциялық құрылымын бұзбақ болған қылмыскерлердің әрекетіне әлгең-тегжейлі баға берілді.

Иә, кейбір сот процесітер, сондай-ақ, қаңтарда ұрланған көптеген қаруды іздеуі жұмыстары әлі жалғасып жатыр. Сол күндері қылмыскерлер үш мыңнан астам қару-жарақты иемденіп кеткен еді. Бірақ күштік құрылымдардың арқасында қару-жарақ жасырылған қоймалардың көбі табылды.

Қаңтар оқиғасын талқылайтын дәрікөбінесе сол кездегі дағдарыстың түпкі мөнін түсінуге ықпалдасуы жоқ дүниелерді қазбалап кетеді. Сол үшін оларды күнәлуға да болмас. Дегенмен, ақиқат жолында ешқашан қылабыққа салынуға керек. Алматыдағы аласапыран туралы жиі айтылып жатады, мұны түсінуге де болады. Бірақ, зұлымның сиқырлы таяқшасымен жасалғандай адам сенгісіз жағдайлар болғанын да естен шығармау керек. Нақтырақ айтқанда, бүлікті ұйымдастырушылардың өмірімен бір мезетте он екі қалада жаппай төртінсіздік белең алды. Оның арты қаскөйлердің көптеген облыс әкімдері мен құқық қорғау органдарының ғимараттарын басып алуына өкел соқтырды.

«Төңкеріс» жасауға әбден машықтанған мамандардың жетекшілігімен төртінсіздікті ұйымдастырушылар Үкіметтің жанар-жағармай бағасын өсіру туралы шешімін желеу етіп, адамдарды жаппай шеруге ығыға итермеледі. Сосын азаматтардың, мемлекеттік қызметшілердің, бір таңғаларлығы, күштік құрылым қызметкерлерінің едәуір бөлігінің арасында дүрбелең туғызды. Олар қару-жарақ пен құпия құжаттарды қараусыз қалдырып, жұмыс орындарын тастап, кете бастады. Ұлттық қауіпсіздік комитетінің және Ішкі істер министрлігінің кейбір басшылары сын сағатта Отан алдындағы адалдығын сақтап қала алмады, кәсіби деңгейі де төмен екенін көрсетті.

Осындай жағдай, әсіресе, бүлікшілердің басты нысанасы болған Алматыда анық байқалды. Әскери қызметшілер мен қала тұрғындары қатты қорлыққа ұшырады. Әкімшілік ғимараттар, сауда орталықтары, дүкендер мен банкетер қирап, өрте оранып, тоналып жатты. Мұндай жүгенсіздікке қарсы төтенше шаралар қабылдау қажет болды. Қазір, арада біраз уақыт өткен соң, пилығы арам әрі сана-сезімі таяз кейбір адамдар мемлекетіміздің елді құрдымға жібере жаздаған сұмдық берекесіздіктен аман қалғаны жайлы өңгімені әдейі айналып өтіп, қазақана ойына келгенді айтып жүр.

— *Қаңтар оқиғасынан кейін сіз олигополияға қарсы күресті қолға алып, заңсыз иемденген активтерді мемлекетке қайтару жөнінде бастама көтердіңіз. Сол үшін Бас прокуратураның жанынан арнайы комитет құрылды. Бірақ, бытырғы Жолдауыңызда бұл құрылымның атауы Инвесторлардың құқығын қорғау жөніндегі комитет деп өзгерту туралы тапсырма бердіңіз. Жұрт бұл шешімді жете түсініксіз деп сұрады. Мұндай қадам заңсыз активтерді елге қайтару тақырыбы осымен жабылды дегенді білдіре ме?*

— Әрине, жоқ. Бас прокуратураның мәліметтеріне тоқталып өтейін. Заңсыз активтерді елге қайтару жөніндегі комитет үлкен жұмыс атқарып, олигополия өкілдерінен 1,3 триллион теңгеден астам қаржы өндіріп алды. Соның 1 триллион теңгеден астамы мемлекет қазынасына түсті. Арнайы мемлекеттік қордағы қаражат есебінен елімізде жалпы құны 482 миллиард теңге болатын 434 әлеуметтік және коммуналдық нысан салынып жатыр. Оның қатарында 227 сусан қамтамасыз ету, 183 денсаулық сақтау, 11 білім беру, 5 спорт, 8 инфрақұрылым нысанының құрылысы бар. Сондай-ақ, Павлодар, Арқалық, Балқаш қалаларындағы өуежайлар жаңғыртылып жатыр.

Жұмыс жалғаса береді. Активтерді сараптап, оның заңдылығын анықтау құзырлы органдардың күнделікті қызметінің бір бағытына айналды. Ең бастысы, барлық жұмыс ашық әрі әділ болуға тиіс. Енді бұл шаруаны бір орталықтан үйлестіріп жүргізудің қажеті жоқ. Жұмыс бір қалыпта түсті. Сондықтан, алға қадам басып, инвесторлардың құқығын қорғауға баса мән беретін кез келді.

Активтері күмен тудырып, күдікке ілінген

адамдардың көбі қаржысын елге инвестиция ретінде салуға ниет білдірді. Олармен жалпы сомасы бес триллион теңгеден асатын келісімдер жасалды. Бұл қаражаттың есебінен инвестициялық және әлеуметтік жобаларды жүзеге асыруды жоспарлап отырмыз. Оның ішінде туристік, көлік-логистикалық орталықтар, тау-кен, металлургия, энергетика секторларына қатысты жобалар бар. Әлбетте, білім беру, денсаулық сақтау, мәдениет, спорт салаларына, сондай-ақ, мұқтаз жандарды оңалту және әлеуметтік ортаға бейімдеу бағдарламаларын қаржыландыруға айрықша назар аударылады.

Бас прокуратура мен Үкіметтің алдында барлық жоспарларды және уағдаластықтарды орындау міндеті тұр. Бұл – аса маңызды жұмыс.

Заңсыз активтерді елге қайтару арқылы әлеуметтік әділдікті қалпына келтіру – конъюктурға не болмаса жұртқа жағу үшін жасалған саяси науқан емес, бұл – мемлекеттің мызғамас ұстанымы. Әңгіме индустрия немесе мырзаласып, астыртын келісім жасау туралы болып отырған жоқ, олай болуы мүлдем мүмкін емес.

Қазақстан әлем қауымдастығына халықаралық құқықты қатаң сақтайтын ел екенін көрсетіп келеді. Бірақ, кейбір «кәсіпкерлер» қоғамдық пікірді өз мүддесіне қарай бұрмалауға тырысады, шетелде жатып алып, өздерін саяси режимнің құрбаны етіп көрсетеді, «инвестор» ретіндегі құқығы тапталып жатқанын айтады. Біз заң аясында адал диалог жүргізуге дайынбыз. Өйткені, ұстанымдарымыздың дұрыс екеніне сенімдіміз. Қазақстан алдағы уақытта да заңдарды инвесторларға қолайлы мемлекет ретіндегі мәртебесін нығайта береді.

— *Кейбір оқырмандар әлеуметтік желіде сыбайлас жемқорлықпен күрес мемлекеттік саясаттың басым бағыты болудан қалды деген сыңайда пікір айтып жүр. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің дербес мәртебесі жойылаыны осының бір дәлелі ретінде келтіреді. Бұл реформаның мәні неде?*

— Мұндай пікірлерден хабарым бар. Оның бәрін дұрыс түсінбеушілік немесе кейбір «арам ойлы» адамдардың бос өңгімесі деп санаймын. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігі дербес мемлекеттік орган ретінде өзіне жүктелген міндетті табысты орындады. Оған кіне арта алмаймыз. Ұлттық қауіпсіздік комитеті де жемқорлықпен күреседі. Екі мекеменің бір міндетті қабаттаса атқаруы мемлекеттік маңызды бар жұмысқа кесірін тигізсе бастады.

Сыбайлас жемқорлықпен барлық деңгейде күресу мемлекеттік саясаттың басым бағыты болып қала береді. Бұған қатысты ешқандай күмен тұрмауға тиіс.

Қабылданған шешім қатардағы жемқорларды ғана емес, қылмыстық әрекеттің идеологтары мен ұйымдастырушыларын да жауапқа тартуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, қылмыстың алдын алу үшін түсіндіру және ағарту жұмыстарына әдеттегідей айрықша назар аударылады. Қазір бұл – мемлекеттік қызмет істері агенттігінің құзырындағы міндет. Жалпы, жемқорлықтан аулақ болу қажеттігін балалардың құлағына жастайынан құя берген жөн. Бұл жерде мектептер, қоғамдық ұйымдар, белсенді азаматтар, әсіресе, ата-аналар шешуші рөл атқаруға тиіс. Сол кезде елімізде жең ұшпайтын жалғасқан жемқорлыққа мүлдем төзбеу мәдениеті қалыптасады.

Ұлттық қауіпсіздік комитеті санмен әуестенбей, салаға мән беріп, жемқорлыққа қарсы нақты жұмыс жүргізеді. Сонда мемлекеттік қызметшілер құқық қорғау қызметкерлеріне жалтақтамай, батыл шешім қабылдайтын болады.

— *Сіз Жолдауыңызда әлеуметтік жеңілдіктер таым көбейіп, масылдық пен алаяқтыққа жол берілгенін қатаң сынағаны алыңыз. Жұрт иммиграцияға қатысты көзқарасыңызды да білісіңіз келеді...*

— Қазақстан – әлеуметтік мемлекет. Денсаулық сақтау, әлеуметтік қамсыздандыру, ғылым және мәдениет саласына қатысты барлық міндеттеме толық орындалады. «Сырт көз – сыныш» деген сөз бар. Шетелдіктер, әсіресе, көрші мемлекеттердің тұрғындары біздің елдегі әлеуметтік қызметтің соншалықты дамығанына қызыға да, қызғана да қарайды. Соның ішінде келіпіді берілген тегін медициналық көмек және азаматтарға арналған көптеген жеңілдік бар. Тіпті, Қазақстанды «коммунизм орнаған» ел деп атай бастады.

Мысал ретінде, жекеменшік мектептердің иелері де ауқымды мемлекеттік субсидия алатын орта білім жүйесін айтуға болады. Барлық аймаққа жекеменшік мектептердің, балабақшалардың, оқу орталықтары мен үйірмелердің жұмысын қамтамасыз ету үшін «жан басына» сәйкес қаржыландыру қағидаты бойынша қомақты қаражат бөлу міндеті жүктелген. Бұған қоса, ауқатты

кәсіпкерлердің меншігіндегі және ата-аналары балалардың оқу ақысына көп ақша төлеп отырған элиталық мектептерге де бюджеттен қаржы бөлінеді.

Бұл саланы мемлекеттен қаржыландыру жүйесінің өзін реформалау керек. Министрліктің бұрынғы басшылары енгізген бүгінгі бұрмаланған тәртіп бей-берекеттікке өкел соқтырады, себебі, қазірдің өзінде қаражат жетпей жатыр.

Жекеменшік медицина саласында да осыған ұқсас ахуал қалыптасқан. Бұрын жекеменшіктен медицина мекемелері көбінесе күрделі құрал-жабдықтар сатып алмайды, тексеруден өту үшін науқастарды мемлекеттік емханаларға жібереді. Бірақ, ең бастысы, оларға шын мәнінде науқастардың санына қарай емес, «тіркелген» адамдардың санына қарай бюджеттен ақша бөлінеді және бұл «жан басына» сәйкес қаржыландыру» деп аталады. Науқастардың санында мүлде нақтылық жоқ, тіркеу жұмыстары қалай болса солай жүргізіледі. Барлығы ашық болуға тиіс, осы саладағы үрдістің бәрін цифрландырып жөн.

Жалпы, бұл – күрделі мәселе. Үкімет бұған назар аударуға тиіс. Мен лауазымды тұлғаларды мұндай жағдайға жол беріп қана қоймай, мемлекет мүддесіне қайшы келетін нәрселерді «өз қолымен» жасағанына таңғаламын.

Бір сөзбен айтқанда, тиісті мекемелердің жөніс іс-әрекеттерінің кесірінен білім беру және денсаулық сақтау салаларындағы жеке кәсіпкерлік ұғымы бұрмаланып кеткен. Ахуалды түзеу қажет. Бюджеттен қаржы бөлінбесе, әлеуметтік нысандардың қиын жағдайға тал болуы мүмкін екенін түсінемін. Бірақ, жеке бизнесті түгелдей дерлік мемлекеттің мойнына артып қоюға болмайды.

Сонымен бірге, медицина туризмі тұрғысынан алғанда Астана мен басқа да қалаларымыздың танымалдығы арта түскені көңіл қуантады. Дәрігерге қаралып, сапалы ем-дом алу үшін көрші елдерден бөлек, тіпті, АҚШ-тың және Еуропаның кейбір мемлекеттерінің азаматтары Қазақстанға келіп жатыр.

Мемлекет мұғалімдерге және медицина саласының қызметкерлеріне өте жақсы қолдау көрсетті. Олардың жалақысы бірнеше есе өсіп, қоғамдағы мәртебесі де арта түсті. Бұл ерде кезінде қабылданған орынды шешім болды.

Бірақ, алаяқтыққа жол берілмейді. Кеңес заманындағы түрлі аймақтық қақтығыстарға қатысқан «ардагерлер» әлі күнге дейін әлеуметтік жеңілдіктерді пайдаланып келеді. Мен халыққа Жолдауымда Кеңес Одағының күйрегіне отыз жылдан астам уақыт өтсе де, «ардагерлер» күн өткен сайын көбейіп, неге екені белгісіз, жетерлік бара жатқанын айттым.

Тағы бір мысал. Статистикаға қарасақ, Қазақстанда 740 мыңнан астам мүгедек адам бар екен. Еліміздің ешқандай қарулы қақтығысқа қатыспайтынын ескерсек, 20 миллион халқы бар мемлекет үшін мұның көптеу екеніне келісетін шығарсыз. Кезінде жауапты мекеме қызметкерлері мемлекеттен көмек алу үшін туыстарын, мөселен, гипертония диагнозы қойылған жақындарын мүгедектер қатарына қосып жаза салғаны анықталып отыр. Мұндай заңсыз әрекеттер әз емес. Сондықтан, Үкімет пен құқық қорғау органдарына осы салада тәртіп орнатуы талпындырмын.

Қандастар мәселесіне келсек. Әрине, мен сырттағы ағайынның тарихи Отанына оралғанын құптаймын. Бірақ, олардың қоғамымызға дұрыс кірігуіне қатысты мәселелерді шешу қажет. Бытыр Қазақстанға 16 мыңнан астам қандас көшіп келген. Соның ішінде еңбекке жарамды азаматтардың он бес пайызының ғана жоғары білімі бар.

Сол себепті көбі Қазақстандағы әлеуметтік-экономикалық ортаға бейімделуі барысында қиындықтарға тап болады. Олар негізінен Алматы облысының халық көп тұратын аудандары мен ауылдарына және Маңғыстау облысының Жаңаөзен қаласына қоныстанған. Орталық және жергілікті билік, сондай-ақ, құқық қорғау органдары бұл жағдайға назар аударуға мәжбүр болып отыр.

Мен бытырғы сұхбатымда Қазақстанда барлық азаматтың құқығы бірдей екені, ешкімге ешқандай артықшылық немесе басымдық берілмейтінін айттым. Біз өркендетті, әділетті мемлекет құрып жатырмыз. «Заң үстемдігін» қамтамасыз ету, білімнің сапасын арттыру, мәдениетті болу, аянбай еңбек ету, тәртіпке баса ию және мемлекеттік рәміздерге құрметпен қарау арқылы ғана осы максатқа жетеміз. Елімізді болашағы дарынды, бастамашыл өрі отанышыл жастардың қолында. Мен үшін үнемі айтып жүремін. Себебі, Мемлекет басшысы ретінде ескелең ұрпақтың жасампаз қуатына сенемін.

Жалғасы 4-бетте.

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев: ҚАЗАҚСТАН ЖАҢҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

Жалғасы, басы 1, 2, 3-беттерде.

– Елдің қорғаныс қабілеті айрықша маңызды екенін бәріміз білеміз. Бірақ, сарбаздардың өліміне қатысты оқиғалар әскери қызметтің беделін, Қарулы Күштеріміздің абыройын түсіріп жатыр. Сіз армиядағы ахуалды қалай баалай едіңіз?

– Мен әскери борышын өтеуге шақырылған сарбаздардың жарақат алуы мен қаза болуына қатысты оқиғаларды әрқашан елге жат, теріс үрдіс деп санаймын. Бейбіт заманда мұндай жайттар болмауға тиіс. Бұл туралы барлық күштік құрылым басшыларымен жуырда өткен кеңесте де айттым. Қорғаныс саласына жауапты мекеменің басшылығын тәрбие жұмысын дұрыс қадағаламай отырғаны үшін сынға алдым. Армия жастарға қолдау көрсетіп, оларды еліміздің нағыз азаматы ретінде тәрбиелеп шығаруы керек. Командирлер әскери қызметшілерге үлгі-өнеге болуға тиіс. Әскерде әлімжеттікке, бұзақылыққа, рушылдыққа, жершілдікке орын жоқ, ондай жайттарға жол берілмейді. Мұның бәрін өзін жеке қадағалап отырамын.

Мен ахуалды түзеу үшін шұғыл шаралар қабылдау жөнінде бұйрық бердім. Дегенмен, қайғылы оқиғалар әскери бөлімшелердің бәрінде болып жатпағанын атап өткен жөн.

Тексеру жұмыстары, жалпы, әскердегі тәртіп қатаң сақталатынын көрсетті. Танымалдыққа ұмтылған кейбір блоггерлер әскердегі шынайы ахуалға мүлдем жанаспайтын сөз таратып жүр. Олар армияны сарбаздар күн сайын дерлік қылмыскерлердің құрбанына айналды, қаза табатын жер ретінде көрсеткісі келеді.

Шын мәнінде, сарбаз болу – өзіңді дамыту үшін тың мүмкіндіктерге ие болу деген сөз. Әскери борышын өтеп қайтқан жастар жоғары оқу орындары мен колледждерде тегін оқи алады.

Олар әскерде жүргенде сұранысқа ие мамандықтарды меңгерді. Келісімшартпен жұмыс істейтін әскери қызметшілер мен офицерлер әлеуметтік жағынан барынша қорғалған.

Армияда темірдей тәртіп болуға тиіс. Сарбаздар ант бергенде айтатын «Әскери қызметтің ауырталықтары мен қиыншылықтарын табындылықпен көтеремін» деген сөзден әскери өмірдің қатандығын айқын аңғаруға болады.

Әскери қызметтің абырой-беделін көтеру және еліміздің қорғаныс қабілетін арттыру – мемлекеттің басты басымдығының бірі. Қарулы Күштеріміздің технологиялық тұрғыдан жаңғырту жұмысы қарқынды жүргізіле бастады. Былтыр Ұлы Жеңістің 80 жылдығына орай өткізілген әскери шарада шетелдік саясаткерлер мен әскери қайраткерлер жоғары бағалады, бұл іс-шара армиямыздың заманауи қару-жарақпен және техникамен, соның ішінде Қазақстанда жасалған өнімдермен толық жабдықталғанын, сондай-ақ, әскери қызметшілеріміздің дайындығы өте жақсы екенін айқын көрсетті. Әскери бөлімшелеріміз ел ішіндегі және халықаралық деңгейдегі жаттығуларда тамаша нәтижеге жетіп жүр. Қазақстанда колледждерден бастап университетке дейінгі білім және ғылым мекемелерін түгел қамтитын ұлттық әскери мектеп қалыптасты.

Жуырда Тараздағы мамандандырылған әскери мектепке бардым. Онда әлеуметтік жағынан оқиды толғағы отбасылардан шыққан балалар оқиды. Бұл – жақсы бастама. Мен осы мектепке аты аңызға айналған батырмыз Бауыржан Момышұлының есімін беру туралы шешім қабылдадым. Облыс орталығының бәрінде осындай мектеп ашу туралы талпына бердім. Бұл білім мекемелерінде бүкіл еліміз мақтан тұтатын сардарлар мен генералдар тәрбиеленіп шығатынына сенімдімін.

– Тағы бір өткір тақырып – көлік апаты. Өкінішке қарай, жыл сайын жол-көлік оқиғасының салдарынан мыңдаған адам қаза болады. Сіз Жолдауыңызда да бұл тақырыпқа тоқталып, мәселені ретке келтіруді талап еттіңіз. Оң өзгерістер бар ма?

– Бұл – көптеген ел үшін өте өзекті мәселе. Басты себептің бірі – автокөліктің көбеюі. Еліміздегі автокөлік саны жылдары өзінде 300 мыңға, ал, соңғы бес жылда 1,7 миллионға көбейді. Оның үстіне, шамамен 3 миллион транзиттік автокөлік еліміздің аумағы арқылы өтеді. Автокөлік көбейген соңымен, жол үстінде апат болу ықтималдығы арта түседі.

Ішкі істер министрлігі құқық бұзушылықты анықтау және оның жолын кесу жұмыстарын жандандыра түсті. Инфрақұрылым жетілдірілді, бақылау күшейді. Айыппұлды өсіру туралы шешім де, ең алдымен, жол қауіпсіздігін қамтамасыз ету үшін қабылданды.

Соңғы нәтижесінде ахуал жақсарып келеді, көлік апаттарынан болған адам өлімі 9,4 пайызға азайды. Алайда, қоғам жол ережесін сақтауға немқұрайлы қараса, қолға алынған шаралардың ешқайсысы тиісті нәтиже бермейді. Түптеп кел-

генде, жүргізушілер қарапайым, бірақ өте маңызды талаптарды сақтамағандықтан, жан түршігерлік апаттар болып жатады. Бұл жағдай көлік жүргізушілерінің жол ережесін білмеуінің немесе оны біле тұра елемейтін кесірінен орын алады. Дәл осындай жауапсыз жүргізушілер адам өліміне екеп соқтыратын апаттарға себепкер болады.

Кейбір дамыған елдерде көлік апаттарының алдын алу үшін жаңа тұжырымдама енгізіліп жатыр. Соған сәйкес әр адам полиция қызметкерлеріне ұсталып қалудан қорыққандықтан емес, өзінің және басқа адамдардың қауіпсіздігін ойлағандықтан жол ережесін сақтауға тиіс.

Бұған қоса, осы салаға жаңа технологияларды, соның ішінде жасанды интеллектің кеңінен енгізілген жөн. Біз көліктер тоқтаусыз жүретін көшелер саламыз. Сондай-ақ, қоғамдық көліктердің қауіпсіздігін айрықша назар аударамыз. Себебі, автобустардың сол апатына ұшырауы азақодың орнына көбейіп барады.

– 2025 жылдың екінші жартысы еліміздің сыртқы саясатындағы маңызды оқиғаларға толы болды. Сіз қысқа мерзім ішінде Бейжіңде, Вашингтонда, Мәскеуде, Анкарада, Абу-Дабиде, Ташкентте, Душанбеде, Бишкекте, Ашхабадта және Токиода болып қайтқан әлемдегі санаулы қайраткердің бірісіз. Өзіңізді ірі халықаралық қақтығыстарды шешу үшін ара аялайтын болуға арнайы шақырады деген де болжамдар бар. Бұл туралы не айтар едіңіз?

– Сыртқы саясатқа қатысты жоғары деңгейдегі іс-шаралардың көптігі Қазақстанның абырой-беделі есіп, халықаралық құқық субъектісі ретіндегі рөлі арта түскенін көрсетеді. Шетелге жасаған сапарларымынан бөлек, Азия, Еуропа және Таяу Шығыс аймақтарындағы ықпалды мемлекеттердің басшылары Астанаға сапармен келді.

Әрбір келіссөзде экономикалық және инвестициялық ықпалдасуға, әлемдік аренадағы қарым-қатынасқа қатысты маңызды мәселелер көтеріледі. Былтыр экономикамыздағы басымдық берілген салаларды дамыту үшін жалпы сомасы 70 миллиард доллардан асатын құжаттарға қол қойылды.

Қазақстан Еуразия кіндігінде орналасқан ел ретінде, әсіресе, қазіргі алмағайып заманда түрлі үдерістен сырт қалмауы керек. Біздің халықаралық қатынастағы негізгі мәселелер туралы өз көзқарасымыз, нақты ұстанымымыз болуға тиіс. Сондықтан, мен БҰҰ Бас Ассамблеясының мерейтойлық сессиясында осы әлембағ жандық ұйымды реформалауға қатысты Қазақстанның ұстанымын егжей-тегжейлі айтып өттім.

Халықаралық дау-дамайларда ара ағайын болатын ешқандай ойым жоқ, сондай-ақ, бірқатар елдердің ұсыныс-пікіріне қарамастан, БҰҰ-дағы жұмысқа қайта оралатын ниетім де жоқ. Бірақ, жабық кеңестер мен пікірталасарға қатысқанымын, оның үстіне бірқатар мемлекет басшылары менің пікірімді білгісі келеді. Мен үшін осы маңызды жұмысты бұқаралық ақпарат құралдарында жариялаудың еш қажеттігі жоқ, себебі популизмнен аулақпын. Бұл ұстанымым жабық кеңестерге қатысушылар үшін де маңызды болса керек.

– Жаңа жыл қарсаңында Кремльде Ресей президенті Нұрсұлтан Назарбаев Ресей басшысымен тағы да кездесті. Кремльге қарасты ақпарат құралдары бұл жайында кеңінен мәлімет таратты. Кездесу туралы көптеген пікір айтылып, есек-аяң өрбіді. Тіпті, Қазақстанда 2029 жылы болатын білік транзиті туралы сөз қозғалыпты, Назарбаев Владимир Путиннің тікелей қолдауымен сол істе ең басты рөл атқарғысы келеді

екен деген алып-қашпа өңгіме шықты. Сіз былтырғы сұхбатыңызда Тұңғыш президент партияның ірі қайраткері ретінде көп уақытын өткізген Мәскеуді сағынатын болар, сондықтан ол жаққа жиі барады деп түсіндірген едіңіз. Дегенмен, көптеген азамат Сіздің осындай «саммиттерге» шынайы көзқарасыңызды білгісі келеді.

– Тұрақты түрде өткізіліп жүрген кездесулер бейресми сипатқа ие. Мұны Ресей президентінің өзі де атап өтеді. Таяуда өткен Санкт-Петербургтегі басқосуда Владимир Путин маған Нұрсұлтан Назарбаевты оның өтініп сұрауы бойынша қабылдайтынын айтқан еді.

Ресей президентінің ерекшелігі: ол достарымен және әріптестерімен жылы қарым-қатынас құра беледі. Жұмысы өте қарбалас болса да, сенбі күні Қазақстанның Тұңғыш президентімен асықпай әңгімелесуге уақытын бөледі. Ол Нұрсұлтан Назарбаевты Еуразиядағы ықпалдылық үдерісінң бастауында тұрған тәжірибелі саясаткер ретінде бағалайды. Ресей үлдерісте жетекші рөл атқарып отыр. Кремльдегі кездесу Владимир Путиннің адамгершілігі жоғары екенін көрсетеді.

Ондай әңгімелер барысында не айтылғаны маған қызық емес, бұл туралы ешқашан сұрақ қоймаймын.

Ал, Нұрсұлтан Назарбаевтың жеке басына келер болсақ, мен оны қазіргі қазақ мемлекетіміздің негізін қалаған тұлға деп санайтынымды бірнеше рет айттым. Оның мемлекеттік институттарды және экономиканың нарықтық тетіктерін құру, жаңа астанамызды салу жолындағы еңбегін бәрі біледі. Өзіңізге мәлім, біз Қазақстанды Әділдік, Заң және Тәртіп орнаған ел еткіміз келеді. Сондықтан, ешкімді алаламай, әр азаматтың еңбегін әділ бағалау керек. Бұл еліміздің Тұңғыш президенті Нұрсұлтан Назарбаевқа да қатысты.

– Ал білік транзиті туралы не айтасыз?

– Бұл жөнінде сөз қозғауға әлі ерте, алдымызда табанды жұмысқа толы бірнеше жыл бар.

– Кейбір сарапшылар парламенттік реформа бір айна мақсатпен – Парламент төрағасы лауазымын мемлекеттік басқару жүйесіндегі ең басты лауазымға айналдыру үшін айна өткізіледі деп санайды. Сіз бұл лауазымды өзіңізге ғайып-ғайып жатырсыз деген де сыбыс бар...

– Бұл – бос өңгіме. Мұндай пікір менің саяси қағидатыма қайшы келеді. Мен Қазақстанның президенттік басқару үлгісіндегі мемлекет екенін бірнеше рет айттым. Осыдан 8 жыл бұрын, яғни Ақордаға келгенге дейін «Күшті Президент – Ықпалды Парламент – Есел Беретін Үкімет» тұжырымдамасын жарияладым. Жеке бастың қамын күйттеп, мемлекеттің жүйені тұтастай өзгерте салу барын тұрған жауапсыздық, тіпті, адамгершілікке жатпайтын әрекет болар еді.

Еліміз үшін аса маңызды реформаның бәрі жалпыхалықтық референдумға шығарылады. Бұл жерде ешқандай астыртын ойлар жоқ. Менің ұстанымым бәріне белгілі, саяси реформалар жалғаса береді. Ұзақ мерзімге арналған жоспардың бір бөлігі әдеттегідей жақын арада жарияланады.

– Билік саяси тұрғыдан алаңда қандай жыл болмақ?

– Қазірдің өзінде нақты айта аламын: билеу ел тағдырына тікелей әсер ететін, Қазақстанның ұзақ жылдарға арналған бағыт-бағдары айқындалатын жыл болады. Мен конституциялық реформаға қатысты референдум өтетінін алдынала айттым. Қазір сарапшылар тобымен бірге Ата заңымыздың редакциясына қатысты ұсыныстарды қарап жатырмын. Жоспарланған өзгерістер өте

көп, бәрі тұтаса келгенде жаңа Конституция қабылдаумен пара-пар қадам жасаймыз дегуге болады.

– Сіздің күрделі мәселелерге әзілмен қарай алатыныңызды, ойыңыздың астарын өмірде болған тағылымды тарихи оқиғалар, я болмаса дипломатиялық тәжірибеңізден алынған мысалдар арқылы жеткізетінін Сіз президенттік орта» жақсы біледі деседі. Олар өткен кезеңнің белгілі тұлғаларын да жиі тілге тиек ететінін Сіз айтатын көрінеді. Жоғары деңгейдегі саясаткер ретінде бұл қабілетіңіз Сізге септігін тигізсе ме?

– Әзіл айта білу және тарихи деректерді жетік білу үлкен саясатта да жоғары бағаланады. Мен кесібі тарихшы емеспін. Сондықтан, көптің алдында өткен дәуірлерге қатысты тақырыптарға бара бермеймін. Бірақ, тарихқа қызығамын, кітаптар мен мақалалар оқимын. Десе де, тарихи деректерді қазіргі саясаттың мүддесіне пайдалануға болмайды деп санаймын.

Белгілі жазушы, драматург Эдвард Радзинский өткен ғасырдағы 80-ші жылдардың басында Сталин туралы іргелі зерттеу кітабын жазуға кіріскенін айтамын.

Қаламгердің елге «қайта құру қаһармандары» ретінде танылған достары «Сенің Сталиннің кімге қажет? Ашықтық пен демократия дәуірі басталғанын білмейсің бе? Сталинизм заманы келмесе кетті» деп кекетсе керек. Сонда жазушы «Мен кітапты жазып бітірген кезде жұрт Сталиннің суретін көтеріп алып, көшеде жүретін болады» деген екен. Ақыры солай болып шықты.

Тарихтан талай нәрсені үйренуге болады, күні кеше ғана қуғында жүрген жандар ертең-ақ ұлы тұлға атанады. Есесіне, Ленин сынды көсемдердің әжуаға айналуды оң-оңай, халық оны қанатты сөздерін өлдеқашан ұмытқан. Ал, Троцкий өз естеліктерінде «партиямыздың ең көрнекті ортақол адамы» деп атаған Сталинді қазір жұрт мадақтайды, тіпті, «Қадр бәрін шешеді», «Баала әкесі үшін жауап бермейді», «Өмір қандай керемет, өмір қандай көңілді», «Табыстан бас айналу», «Гитлерлер келеді-кетеді, ал неміс халқы қала береді» деген сөздері үшін пір тұтады. Осындай тарихи парадокстар бізде де аз емес...

– Ойыңыздың тарқатып айтасыз ба?

– Көз көлген елдің, соның ішінде біздің де төл тарихымызда қайшылыққа толы оқиғалар мен ақиқатынан аңыз басым тұлғалар жетіп артылады. Тарихи деректерді бұрмалау, халыққа жасаған еңбегі күмәнді, яғни нақты мәліметтермен немесе құжаттармен дәлелденбеген адамдарды шамадан тыс ұлықтап көрсету – мен үшін мүлде ақылға қонбайтын нәрсе.

Соңғы жылдары Қазақстанда тарихты тапқылау сөнге айналды. Түрлі подкасттар, фильмдер, мақалалар мен кітаптар шығып жатыр. Өрине, халықтың төл шежіресін таңуға деген қызығушылығын түсінеу болады. Жалпы, бұл – құптарлық дүние.

Алайда, өкінішке қарай, мемлекетке кесірі тиетінін жете түсінбей, көпшіліктің көңілін табу үшін ойдан шығарылған деректер мен жалған ақпараттар тарататын, халқымыздың басынан өткен қиындықтарға өзге жұртты кінәратып тарихшысымақтар пайда болды. Жұрт олардың сандырағына сеніп, өткен дәуірдің жалған батырларын ұлықтай бастады. Мұның соңы жақсылыққа алармайды. Бұл – ақиқат жолы емес, керісінше «жалған түсінік туғызатын теріс жол».

Біз болашаққа ұмтылған қоғам, біртұтас ұлт ретінде төл тарихымызды танып, оны қақ-қалпында қабылдай білуіміз керек. Бізге негізгі аңыз-әңгімелердің еш қажеті жоқ, оның бәрі сана-сезімімізге кеселін тигізеді. Тарих жұртты дауластыратын, жауластыратын тақырып емес, керісінше, қоғамды ұйыстыратын құндылық болуға тиіс. Ойдан шығарылмаған, яғни ақиқатқа құрылған шөжіре бізді тарихтан тағылым алып, кемшіліктерімізді түзетуге, сол арқылы болашаққа сеніммен қадам басуға үйретеді. Сондықтан, біз Абайды және оның ой-толғамадарын кеңінен дәріптеп келеміз. Ол қоғамдағы кемшіліктерді бүкесіз айтып, «Толық адам» болуға бағылтын дұрыс жолды нұсқап кетті. Ұлы ойшылдың ұрпаққа қалдырған баға жетпес мұрасы саналатын «Қара сөздері» әлі күнге дейін өзекті болып отыр.

Абай халқымыздың еңбекқор, білімпаз және адамгершілігі жоғары болғанын қалады. Мем-мағынасы жоқ сансыз пікірталасан басқа ұрпаққа ұлағат боларлық сөз қалдырмаған бірқатар қоғам қайраткерлерінің мұрасынан Абай ілімі өлдеқайда биік тұрғаны анық. Бірде-бір дәуірде, әсіресе, саяси аласапырандар кезеңінде көпірме сөздің еш пайдасы болмаған.

– Сіздің «Қазақстан Республикасы ішкі саясатының негізгі қағидаларын, құндылықтарын мен бағыттарын бекіту туралы» Жарлыққа қол қойғаныңыз былтырғы атылуы қадамның бірі болды. Жұрт идеологияның рөл, отаныштық туралы жиі айтады. Сіз отаныштық дегенді қалай түсінесіз?

Қазақстан Республикасының Президенті Қасым-Жомарт Тоқаев: ҚАЗАҚСТАН ЖАҢҒЫРУДЫҢ ЖАҢА КЕЗЕҢІНЕ ҚАДАМ БАСТЫ

– Меніңше, отаншылдық деген ұлы сезім жылтырақ сөзбен, жалған әрекетпен бағаланбауға тиіс. Нағыз отаншыл азамат жұрттың алдында кеудесін соғып көпшілікті, етегі жасқа толып өлшемейді, оңды-солды сұхбат беріп өлшемейді. Үндемей жүріп, үлкен іс бітпеді. «Айдағаны бес ешкі, ысқырығы жер жаратынның» бәрі патриот емес. Отаншыл болу – туған еліңнің, отбасыңның игілігі үшін аянбай еңбек ету деген сөз. Қоқысты жинау, тал егу, табиғатты аялау, үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсету де – отаншылдықтың белгісі.

Мен аймақтарға іссапармен барғанда инженерлермен, жұмысшылармен, мұғалімдермен, дәрігерлермен, шаруалармен, әскери қызметшілермен, мәдениет қайраткерлерімен кездесемін. Олардың бәрі – сүйікті Отанымыздың нағыз патриоттары. Отан отбасының, алуанның, көшпенді басталады. Сондықтан, айналаңды аялап, табиғатты таза ұстау керек.

Әлемде мультикультурализмді қолдап, ұлтаралық және дінаралық татулықты жақтайтындар мен өзін нағыз патриот санайтын радикалды ұлтшыл топ өкілдері арасында қақтығыс болып жатыр. Меніңше, екі жақтың да ұстанымы ұшақы. Себебі, Азияда бағзы заманнан бері заң мен тәртіпке бағынып, бөреке-біріктік, тату-тәтті өмір сүрудің «үлгі үйлесімі» бар.

Мен бұған дейін қоғамдық өмірдің «Бірлігіміз – әралуандықта» деп аталатын маңызды қағидатын жарияладым. Бұл азаматтарымыз бірін-бірі құрметтеп, сабыр сақтап, тәртіпті болуы қажет дегенді білдіреді. Тағы да қайталап айтайын: Қазақстан үшін «Заң мен Тәртіп», қолмен істегенді мойынмен көтеру қағидаттары айрықша маңызды. Әйтпесе, жоспарларымызды орындап, мақсаттарымызға жету екіталай болмақ.

– **Биыл Қазақстан халқы қастерлі Тәуелсіздігіміздің 35 жылдық мерейлі белесіне жеткенін атап өтеді. Бұл – тарихи тұрғысынан алғанда қазақ-қағым сәт боламын, жекелеген мемлекеттер мен адамдар үшін біршама ұзақ мерзім. Сіз Қазақстанның жүріп өткен жолын қалай бағалай едіңіз? Алдағы бағдарымыз қандай?**

– Мемлекет құру ісінің күәгері болған және бұл іске атсалысқан азамат ретінде «осы жылдарда Тәуелсіз Қазақстанның игілігі үшін өте көп жұмыс атқарылды» деп айта аламын. Иә, жетістіктермен қатар, қателіктер де болды. Онсыз мүмкін емес қой?! «Білмейтін жолдың ой-шұңқыры көп» деген сөз бар. Қалай болғанда да, еліміз бұралаң көп, бағдары бұлыңғыр, күрделі жолды жүріп өтті. Жер жүзінде Қазақстанға

тілеуестік білдіргендер аз болған жоқ, бірақ жымсықы ниет танытқандар да бар еді. Өткен ғасырдағы 90-шы жылдардың басында шетелдерде «қазақтардың қолынан ештеңе келмейді» деген пікір айтылып жатты. Өйткені, демографиялық ахуал мен кеңес дәуірінен қалған саяси және экономикалық жағдай табысты мемлекет құруымызға қолбайлау болатындай көрінді.

Өмірдің өзі бұл болжамдарды жоққа шығарды. Қазақстан экономикасы қарқынды дамып жатқан, халықаралық беделі жоғары, табысты мемлекетке айналды. Бірақ, алдымызда тәжірибесі мол азаматтарға да, жастарға да ортақ орасан зор жұмыс бар.

– **Қазіргі жастар – өте талапшыл өр талампаз. Әлеуметтік желіден алардың «Қазақстан прайм-дәуірге», яғни, керемет кезеңге қадам басты» дегенін көргенде таңалдың. Осыған қатысты не айтар едіңіз?**

– Жастарымыздың күш-қуаты мол, үміті мен сенімі зор әрі азаматтық сана-сезімі өте жоғары. Олар – бар ықпалымен болашаққа ұмтылатын отаншыл азаматтар. Дәл осындай өршіл ұстанымның арқасында еліміз талай рет алдынан шығатын сын-қатерлерді өңсеріп, қиындықтарды жеңері сөзсіз.

Жастардың қуанышы орынсыз, тіпті, оғаш көрінуі мүмкін. Бірақ, олардың ой-пікірімен санасқан жөн. Жастар Отанымызға тек жақсылық тілейді. Бұл біздің қоғамымыздың жасампаздық рухын білдіреді.

Өскелең ұрпақ бүгінгі ахуалға арман-қиялмен емес, нақты көзқарасымен қарауы қажет, виртуалды емес, шынайы әлемде өмір сүруі керек. Ауырдың үстімен, жеңілдің астымен жүрмей, ерінбей еңбек етіп, өзін тәжірибей тәртіпке тәрбиелей білгені жөн.

– **Қазақстанның дамуы туралы айтар болсақ, осы жылдан не күтесіз? Алда қандай маңызды оқиғалар болады? Мақсат-мұраттарыңыз қандай?**

– Биыл көп жұмыс істеуіміз қажет екенін айтып өттім. Осы жылы ауқымды саяси өзгерістердің жаңа кезеңі басталады, экономикалық реформалар жалғасын табады.

Еліміз жаңғыру жолына біржола түсіп, қоғамымыздың болмысы мен бет-бейнесін түбегейлі өзгертуге тиіс. Азаматтарымыз жаңа дәуірге бейімделуі қажет. Бұл – оңай шаруа емес. Бірақ, халқымыз, соның ішінде жастарымыз алмайтын асу жоқ. Бұған көміл сенемін.

Мен осы жылды Цифрандәуір және жасанды интеллект жылы деп жарияладым. Бұл еліміз үшін тарихи мүмкіндік екенін жаңа ғана айтып өттім. Түбегейлі цифрлық өзгерістер жасап, жасанды интеллектті өңізуге экономиканың және басқа да көптеген

саланың дамуына тың серпін береді. Мемлекетті басқарудан бастап, білім беру және денсаулық сақтау саласына дейін – барлық бағытта өсіп-өркендеуге жол ашады.

Тәуелсіздігіміздің 35 жылдығы – еліміз үшін айтулы дата әрі осыған дейін жүріп өткен жолымызды ой елегінен өткізіп, болашаққа жоспар құратын сәт. Тәуелсіздіктің мерейлі белесін ас та тек науқаншылдыққа айналдырмау керек, бұл Қазақстанның өсіп-өркендеуінің символы болуға тиіс.

Мен Президент ретінде «Таза Қазақстан» акциясын алдағы уақытта да ерекше назарымызда ұстаймын. Бұл жұмыстың мән-маңызы өте зор. Себебі, «Таза Қазақстан» жұртты үнемшіл әрі ақпейіл болуға, даңғазалықтан арылуға, үнемі ізденіп, алға ұмтылуға, ортақ жауапкершілікті ұмытпауға, елге жанашырлық танытып, қайырымдылық жасауға үндейді. Біздің бастамамызбен Біріккен Ұлттар Ұйымы 2026 жылды Халықаралық еріктілер жылы деп жариялады. Бұл қадам «Таза Қазақстан» идеясымен толық үндеседі.

Мен осы жалпыхалықтық қозғалысты айрықша маңызды идеологиялық акция деп санаймын. Өйткені, тазалық дегеніміз – мағынасы терең, мазмұны сан қырлы ұғым. Тазалық ұғымы жан дүниенің де, жер дүниенің де тоқырауын емес, гүлденуін, кіршіксіз таза болуын білдіреді. Түптеп келгенде, тазалық ұлт болмысының өзегіне айналуда тиіс.

– **Жұрт Сізді жеке тұлға ретінде де тани түскісі келеді. Сіз жеке өміріңізді көпшілікке жария етуді ұната бермейтін сияқтысыз. Өзіңізді жақсы білетін адамдар «ол жазба мәтіндерге өте мұқият қарайды және ақпан табандылықпен жұмыс істейді» дейді. Жеке басыңызға қатысты осындай сұрақтар аз емес. Осының бәрін қорыта айтсақ, Сізді жан дүниесі мен мінез-құлқы қандай адам деуге болады?**

– Мен 1975 жылы КСРО сыртқы істер министрлігінің табалдырығын алғаш рет аттадым, мемлекеттік қызметке келгеніме бытырша мен – қытайтанушымын. Бұл кәсіп айрықша табандылықты қажет етеді. Шынымен де, мәтінмен жұмыс істеуге өбден дағдыланғанын, нашар стильді, өсіресе, әріп қатесін суқамын сүймейді. Жолдәуірлерімді, сөйлейтін сөздерімді, мақалаларымды, тіпті, әріптестеріме жолдатын хаттардың бәрін тікелей өзім қарайтындымы аппараттағылардың барлығы біледі.

Саналы ғұмырым темірдей тәртіпті, зор жауапкершілікті, жүйелі жұмыс істеуді талап ететін мемлекеттік қызметте өтіп

келеді. Мұның бәрі менің мінез-құлқым мен дүниетанымыма өз есерін тигізді. Сондықтан, «Сіз кімсіз?» деген сипаттағы сауалыңызға қысқаша ғана «мен – мемлекетшіл адаммын» деп жауап берейін.

– **Жақында АҚШ президенті Дональд Трамп өзінің денсаулығы туралы мәліметтерді жариялады. Осы тұрғыдан алғанда, Сіз көп ашыла бермейсіз. Дегенмен, денсаулығыңыз жағдайы турлі өзгіме айтылып жатады. Кейбіреулер Сіздің салмақ тастап, сергек көріне бастауыңызды атап өтсе, енді біреулер оған кереау пікір біндіріп жүр. Бұл туралы не дер едіңіз?**

– Денсаулығым жақсы, қан қысымым қалыпты. Күн сайын йогамен шұғылдандуды әдетке айналдырдым, бірақ медитация жасаймын. Бұрынғы кәсіпқой спортшымен аптасына екі рет үстел теннисін ойнаймын. Расымен, тоғыз келі салмақ тастап, өзімді әлдеқайда жайлы сезінетін болдым.

– **ТМД елдеріндегі әріптестеріңіздің ішінде тағы кім спортқа жақын?**

– Таяуда Бішкекте өткен бейресми іс-шара кезінде Путин жас дзюдошылық қарсы әдемі өдіс жасап, аға буынның абыройын көтеріп тастады. Әлиев те мықты, көнігі спортшы сияқты үнемі жаттығады, Жапаров футбол ойнайды. Мирзиёев те ширақ, ол жаттығу залында шынығады. Пашинян велосипед тебеді. Лукашенко өлі күнге дейін хоккей ойнайды екен. Кезінде теңіз-әскери күштерінде болып, өбден шыныққан Рахмонов да денсаулығы жақсы. Бір сөзбен айтсақ, әріптестерімнің бәрі де бабында.

– **Президент мырза, бүгін өте мазмұнды өңгіме болды. Халықтық талапкерлермен көптеген маңызды мәселені талқылады. Уақыт бөліп, сұхбат бергеніңіз үшін тағы да алыс айтамын.**

– Мен әрдайым қоғамның көңіл-күйі мен азаматтардың мұң-мұқтажын біліп отыруға тырысамын. Түйткілді мәселелер мен жобаларды ашық әрі тура айтамын. Қазақстанның әлеуетін еселей түсу үшін әлі көп жұмыс істеуіміз керек. Біз бір ел болып, халықтың мүддесін қорғау жолындағы биік мақсатымыздың бәріне жетеміз. Мен бұған көміл сенемін.

Газеттеріңіздің жұмысы табысты болсын! Редакция қызметкерлеріне менен дұғай сәлем айтыпты.

– **Міндетті түрде сәлеміңізді жеткіземін!**

Әңгімелескен
Бауыржан БАБАЖАНҰЛЫ.

«Turkistan» газеті,
2026 жылғы 5 қаңтар, №1 (1638).

НАЗАР АУДАРЫҢИЗ!

СОЛТҮЕТІК ҚАЗАҚСТАН ОБЛЫСТЫҚ МӘСЛИХАТ ДЕПУТАТЫНЫҢ 2026 ЖЫЛДЫҢ БІРІНШІ ТОҚСАНЫНДА АЗАМАТТАРДЫ ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ

Т.А.Ә.	Қабылдау күні, уақыты	Қабылдау орны
Кляйн Николай Юрьевич	Әр айдың екінші сейсенбісі, сағ. 11.00 бастап 13.00 дейін	Булаев қ., Юбилейная к-сі, 56 үй, аудандық мәслихат, мәслихат төрағасының кабинеті, алдын ала жазылу 8 (715-31) 2-19-96 телефоны арқылы

МАҒЖАН ЖҰМАБАЕВ АУДАНДЫҚ МӘСЛИХАТ ДЕПУТАТТАРЫНЫҢ 2026 ЖЫЛДЫҢ БІРІНШІ ТОҚСАНЫНДА АЗАМАТТАРДЫ ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ

№	Т.А.Ә.	Қабылдау күні, уақыты	Қабылдау орны
1	Рахметова Айзада Нұрланқызы	Әр айдың екінші жұмасы, сағ. 15.00 бастап 18.00 дейін	Булаев қ., Юбилейная к-сі, 56, аудандық мәслихат, мәслихат төрағасының кабинеті
2	Баранов Юрий Олегович	Әр айдың үшінші сәрсенбісі, сағ. 10.00 бастап 12.00 дейін	Булаев қ., Юбилейная к-сі, 56, аудандық мәслихат, мәслихат төрағасының кабинеті
3	Бәкіров Ермек Жәңгірұлы	Әр айдың бірінші сәрсенбісі, сағ. 10.00 бастап 12.00 дейін	Булаев қ., Юбилейная к-сі, 56, аудандық мәслихат, мәслихат төрағасының кабинеті
4	Шәрімов Нұржанат Сабырұлы	Әр айдың екінші бейсенбісі, сағ. 10.00 бастап 12.00 дейін	Булаев қ., Юбилейная к-сі, 56, аудандық мәслихат, мәслихат төрағасының кабинеті
5	Крот Олег Степанович	Әр айдың бірінші дүйсенбісі, сағ. 10.00 бастап 15.00 дейін	Бастомар а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті сағ. 10.00-11.00; Александровка а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 12.00-13.00; Возвышенка а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 14.00-15.00
6	Хайдарова Жанния Абайқызы	Әр айдың бірінші дүйсенбісі, сағ. 10.00 бастап 13.00 дейін	Қарақоға а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті
7	Елубаев Сатыбек Фазылұлы	Әр айдың екінші сейсенбісі, сағ. 10.00 бастап 13.00 дейін	Надежко а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті сағ. 10.00-11.00; Чистовское а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті сағ. 12.00-13.00
8	Сағындықова Гүлбану Төлегенқызы	Әр айдың соңғы сәрсенбісі, сағ. 12.00 бастап 17.00 дейін	Конюхов а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 12.00-13.00; Октябрьское а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 14.00-15.00; Лебяжье а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 16.00-17.00
9	Сералинов Алмас Уәлиұлы	Әр айдың екінші сейсенбісі, сағ. 10.00 бастап 15.00 дейін	Таманское а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 10.00-11.00; Молодогвардейское а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 12.00-13.00; Ұзынкөл а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 14.00-15.00
10	Сматов Қайнолла Тоқаулы	Әр айдың екінші сәрсенбісі, сағ. 10.00 бастап 15.00 дейін	Полтавка а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 10.00-11.00; Жастар а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 12.00-13.00; Советское а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 14.00-15.00
11	Сапаров Әлібек Әнуарбекұлы	Әр айдың екінші сәрсенбісі, сағ. 10.00 бастап 13.00 дейін	Бәйтерек а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті, сағ. 10.00-11.00; Полудино а., орта мектеп ғимараты, директордың кабинеті сағ. 12.00-13.00

2026 ЖЫЛДЫҢ 1-ШІ ТОҚСАНЫНДА ЖЕКЕ ТҰЛҒАЛАРДЫ ЖӘНЕ ЗАҢДЫ ТҰЛҒАЛАРДЫҢ ӨКІЛДЕРІН ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ

Мемлекеттік органның атауы	Тегі, аты, әкесінің аты	Лауазымы	Қабылдау күндері және уақыты	Мем. органның орналасқан жері	Байланыс телефоны
«Солтүстік Қазақстан облысы Мағжан Жұмабаев ауданы өкімінің аппараты» КММ	Смағұлов Рахат Назымбекұлы	Аудан әкімі	Сейсенбі, апта сайын, сағат 10-00-ден 13-00-ге дейін	Булаев қаласы Юбилейная көшесі, 56	2-14-03
	Тасмағанбетов Достан Серікболатұлы	Аудан өкімінің экономика және шұғыл мәселелері жөніндегі орынбасары	Сәрсенбі, апта сайын сағат 11-00-ден 13-00-ге дейін		2-22-67
	Қазисов Абай Серікұлы	Аудан өкімінің ауыл шаруашылығы жөніндегі орынбасары	Бейсенбі, апта сайын сағат 11-00-ден 13-00-ге дейін		2-21-94
	Шәріпов Азамат Сайранұлы	Аудан өкімінің әлеуметтік мәселелер жөніндегі орынбасары	Сәрсенбі, апта сайын сағат 11-00-ден 13-00-ге дейін		2-12-42
	Қожахметов Жаслан Әсетұлы	Аудан өкімі аппаратының басшысы	Бейсенбі, апта сайын сағат 11-00-ден 13-00-ге дейін		2-14-08

МЕМЛЕКЕТТІК ОРГАН БАСШЫЛАРЫ МЕН АУЫЛДЫҚ ОКРУГ ӘКІМДЕРІНІҢ 2026 ЖЫЛДЫҢ 1-ШІ ТОҚСАНЫНДА АЗАМАТТАРДЫ ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ

Мағжан Жұмабаев ауданы мәслихатының төрағасы - Рахметова Айзада Нұрланқызы апта сайын сәрсенбі, бейсенбі күндері сағат 11:00-13:00-ге дейін қабылдау жүргізеді, мекен жайы: Булаев қаласы, Юбилейная көшесі, 56. Тел: 8(71531) 2-16-03.

«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің мәдениет, тілдерді дамыту және архив істері басқармасының Солтүстік Қазақстан мемлекеттік мұрағаты» КММ Мағжан Жұмабаев ауданы филиалының директоры Әбілмәжін Төлеген Әлжанұлы дүйсенбі сағат 15:00-ден 18:00-ге дейін сәрсенбі сағат 09:00-ден 12:00-ге дейін Булаев қаласы, Береговая көшесі, 23, 1 кабинет, 2 қабат, тел: 2-12-02.

Мағжан Жұмабаев ауданы әкімдігінің жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің басшысы - Ысқақова Бақытжан Нұрмұқанқызы апта сайын дүйсенбі, сейсенбі, сәрсенбі, бейсенбі, жұма күндері қабылдайды. Бөлім басшысының орынбасары Умоист Елена Анатольевна апта сайын дүйсенбі, сейсенбі, сәрсенбі, бейсенбі, жұма күндері қабылдайды. Азаматтарды қабылдау сағат 9.00-ден 18.30-ға дейін (үзіліс уақыты сағат 13.00-ден 14.30-ға дейін) мына мекен жайда жүргізіледі: Булаев қаласы, Мир көшесі, 8А үй, 1 және 16 кабинет (1 қабат), тел 2-81-46.

Мағжан Жұмабаев ауданы жер қатынастары бөлімінің басшысы - Сәрсенов Алмас Мәулітұлы апта сайын сейсенбі күні сағат 11.00-ден 17.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Булаев қаласы, Юбилейная көшесі, 31, тел 2-08-33, 2-04-22, 2-03-75.

Мағжан Жұмабаев ауданы құрылыс, сәулет және қала құрылысы бөлім басшысы - Сәдуақасов Руслан Қасымжанұлы апта сайын жұма күні сағат 14.30-дан 18.30-ға дейін қабылдайды. Мекен жайы: Булаев қаласы, Юбилейная көшесі, 31, 2-07-77.

Мағжан Жұмабаев ауданы тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жол-

дары бөлімінің басшысы - Қыраубаев Асхат Жаңбырбайұлы апта сайын дүйсенбі күні сағат 14.30-дан 18.30-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Булаев қаласы, Юбилейная көшесі, 31, тел 2-04-94.

Мағжан Жұмабаев ауданы ауыл шаруашылығы және ветеринария бөлімінің басшысы - Құсайынов Әлібай Нұрбайұлы апта сайын бейсенбі күні сағат 14.30-дан 18.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Булаев қаласы, Пионерская көшесі, 2 А үй, тел 2-00-25.

Мағжан Жұмабаев ауданы экономика және қаржы бөлімінің басшысы - Қыраубаев Азамат Жаңбырбайұлы апта сайын сейсенбі күні сағат 10.00-ден 18.20-ге дейін басшының орынбасары - Тищенко Наталья Юрьевна апта сайын бейсенбі күні сағат 10.00-ден 18.20-ға дейін қабылдайды. Мекен жайы: Булаев қаласы, Абай Құнанбаев көшесі, 24, тел 2-19-56, 2-17-97.

Мағжан Жұмабаев ауданы дене шынықтыру және спорт бөлімінің басшысы - Мұсатаев Қанат Мерекеұлы апта сайын сейсенбі күні сағат 09.00-ден 18.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Булаев қаласы, Абай Құнанбаев көшесі, 24, «Қаржы және экономиканы бөлімі» КММ ғимараты, тел 2-12-01.

Мағжан Жұмабаев ауданы кәсіпкерлік бөлімінің басшысы - Әбілмәжін Әділжан Әсетұлы апта сайын сәрсенбі күні сағат 9.00-ден 13.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Булаев қаласы, Юбилейная көшесі, 31, тел 2-07-55.

Мағжан Жұмабаев ауданы Булаев қаласының әкімі - Бірімжанов Азамат Тоқышұлы айдың әр аптасының сәрсенбісі, сағат 14.30-дан 15.30-ға дейін қабылдайды. Булаев қаласы өкімінің орынбасары - Исабаев Дамир Қуандықұлы айдың әр аптасының бейсенбісі, сағат 14.30-дан 18.00-ға дейін қабылдайды. Булаев қаласы, Пушкин көшесі, 14, тел 2-14-46, 2-14-07.

Мағжан Жұмабаев ауданы Қарақоға ауылдық округінің әкімі - Мұқашев Жанболат Хазезұлы апта сайын сәрсенбі,

бейсенбі күндері сағат 09.00-ден 12.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Қарақоға ауылы, тел 2-44-49.

Мағжан Жұмабаев ауданы Бөйтерек ауылдық округінің әкімі - Исмағамбетова Гүлмира Бейсембайқызы апта сайын сәрсенбі күні сағат 9.00-ден 13.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Бөйтерек ауылы, тел 2-75-33.

Мағжан Жұмабаев ауданы Успенка ауылдық округінің әкімі - Бейсебаева Сарагүл Сәрсенқұлқызы әр аптаның сәрсенбі, жұма күндері сағат 10.00-ден 13.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Успенка ауылы, тел 2-51-21.

Мағжан Жұмабаев ауданы Лебязье ауылдық округінің әкімі - Омарова Шырайлым Рысбайқызы бейсенбі күні сағат 09.00-ден 18.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Лебязье ауылы, тел 5-23-39.

Мағжан Жұмабаев ауданы Ноғайбай би ауылдық округінің әкімі - Васильева Эльвира Леонтьевна апта сайын сейсенбі, жұма күндері сағат 09.00-ден 13.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Надежка ауылы, тел 5-40-36.

Мағжан Жұмабаев ауданы Алтын дән ауылдық округінің әкімі - Форш Валерий Яковлевич апта сайын сәрсенбі, жұма күндері сағат 10.00-ден 12.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Советское ауылы, тел 3-66-12.

Мағжан Жұмабаев ауданы Полудин ауылдық округінің әкімі - Қалиев Мәдениет Мекенұлы апта сайын сейсенбі, бейсенбі күндері сағат 10.00-ден 12.00-ға дейін қабылдайды. Мекен жайы: Полудино ауылы, тел 2-65-73.

Мағжан Жұмабаев ауданы Чистов ауылдық округінің әкімі - Байбекова Марина Махмудовна апта сайын сейсенбі, жұма күндері сағат 09.00-ден 18.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Чистовское ауылы, тел 2-45-35.

Мағжан Жұмабаев ауданы Возвышен ауылдық округінің әкімі - Соколов Виктор Васильевич апта сайын бейсенбі күні сағат 09.00-ден 18.30-ға дейін қабылдайды. Мекен жайы: Возвышенка

ауылы, тел 3-12-62.

Мағжан Жұмабаев ауданы Молодогвардейское ауылдық округінің әкімі - Жағырларов Жаслан Қайроллаұлы апта сайын сейсенбі, бейсенбі күндері сағат 09.00-ден 17.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Молодогвардейское ауылы, тел 3-36-31.

Мағжан Жұмабаев ауданы Авангард ауылдық округінің әкімі - Коношевский Александр Андреевич әр аптаның сәрсенбі, бейсенбі күндері сағат 09.00-ден 13.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Полтавка ауылы, тел 2-71-33.

Мағжан Жұмабаев ауданы Мағжан ауылдық округінің әкімі - Ботабекова Баян Жайдарханқызы әр аптаның сәрсенбі, бейсенбі күндері сағат 09.00-ден 13.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Жастар ауылы, тел 2-35-29.

Мағжан Жұмабаев ауданы Бастомар ауылдық округінің әкімі - Қайыржанов Марат Қанатұлы бейсенбі күні сағат 09.00-ден 18.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Бастомар ауылы, тел 3-57-33.

Мағжан Жұмабаев ауданы Аққайың ауылдық округінің әкімі - Есжанов Мақсат Қайратұлы сәрсенбі, жұма күндері сағат 9.00-ден 13.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Октябрьское ауылы, тел 2-63-36.

Мағжан Жұмабаев ауданы Конохов ауылдық округінің әкімі - Табұлдинов Марат Камелұлы апта сайын сейсенбі, бейсенбі күндері сағат 09.00-ден 13.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Конохов ауылы, тел 5-34-32.

Мағжан Жұмабаев ауданы Ұзынкөл ауылдық округінің әкімі - Қасенов Жаслан Серікұлы жеке және заңды тұлғалардың өкілдерін апта сайын сейсенбі, бейсенбі күндері сағат 10.00-ден 13.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Ұзынкөл ауылы, тел 5-26-16.

Мағжан Жұмабаев ауданы Таман ауылдық округінің әкімі - Поляков Александр Юрьевич әр аптаның сәрсенбі, бейсенбі күндері сағат 10.00-ден 12.00-ге дейін қабылдайды. Мекен жайы: Таманское ауылы, тел 5-28-90, 5-29-31.

«Мағжан Жұмабаев ауданы мәслихатының аппараты» КММ - 8(71531) 2-19-96.

«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің мәдениет, тілдерді дамыту және архив істері басқармасының Солтүстік Қазақстан мемлекеттік мұрағаты» КММ Мағжан Жұмабаев ауданы филиалы - 8(71531) 2-12-02.

«Мағжан Жұмабаев ауданының жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімі» КММ - 8(71531) 2-81-49.

«Мағжан Жұмабаев ауданының жер қатынастары бөлімі» КММ - 8(71531) 2-08-33, 2-04-22, 2-03-75.

«Мағжан Жұмабаев ауданының құрылыс, сәулет және қала құрылысы бөлімі» КММ - 8(71531) 2-07-77.

«Мағжан Жұмабаев ауданының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі» КММ - 8(71531) 2-04-94.

«Мағжан Жұмабаев ауданының ауыл шаруашылығы және ветеринария бөлімі» КММ - 8(71531) 2-09-47.

«Мағжан Жұмабаев ауданының эконо-

Жеке және заңды тұлғалардың заңды құқықтары мен мүдделерін қорғау, сонымен қатар аудандық атқарушы органдарының атқарушы тарапынан Қазақстан Республикасы мемлекеттік қызметшілердің Әдеп кодексінен сақтамау жағдайлары мен лауазымдық және сыбайлас жемқорлыққа қарсы құқық бұзушылығын анықтау мақсатында мына сенім телефондары бойынша ақпараттандыру қажет:

мика және қаржы бөлімі» КММ - 8(71531) 2-19-56.

«Мағжан Жұмабаев ауданының дене шынықтыру және спорт бөлімі» КММ - 8(71531) 2-12-01.

«Мағжан Жұмабаев ауданының кәсіпкерлік бөлімі» КММ - 8(71531) 2-80-78.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Булаев қаласы өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 2-14-46.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Қарақоға ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 2-44-49.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Бөйтерек ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 2-75-33.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Успенка

ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 2-51-21.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Лебязье ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 5-23-39.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Ноғайбай би ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 5-40-36.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Алтын дән ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 3-66-12.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Полудин ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 2-65-73.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Чистов ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 2-45-35.

СЕНІМ ТЕЛЕФОНДАРЫ

«Мағжан Жұмабаев ауданы Возвышен ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 3-12-62.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Молодогвардейское ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 3-36-31.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Авангард ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 2-71-33.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Мағжан ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 2-35-29.

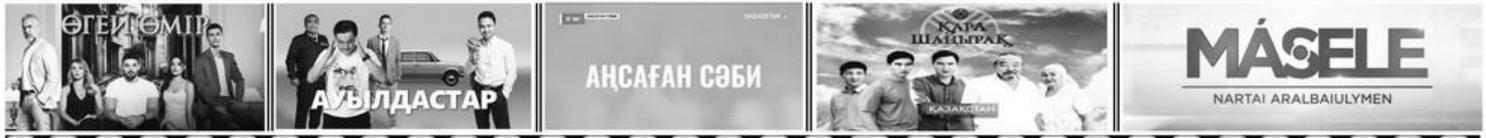
«Мағжан Жұмабаев ауданы Бастомар ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 3-57-33.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Аққайың ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 2-63-36.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Конохов ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 5-34-32.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Ұзынкөл ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 5-26-16.

«Мағжан Жұмабаев ауданы Таман ауылдық округі өкімінің аппараты» КММ - 8(71531) 5-28-90, 5-29-31.

Дүйсенбі, 12 қаңтар	Сейсенбі, 13 қаңтар	Сәрсенбі, 14 қаңтар	Бейсенбі, 15 қаңтар	Жұма, 16 қаңтар	Сенбі, 17 қаңтар	Жексенбі, 18 қаңтар
QAZAQSTAN	QAZAQSTAN	QAZAQSTAN	QAZAQSTAN	QAZAQSTAN	QAZAQSTAN	QAZAQSTAN
05.30 ӘНУРАН. 05.35 «ЖӨДПЕР». 05.50 М/Ф «ТАРФИЛД 2». 07.00 «ТАҢШОЛПАН». 09.00, 23.10 Т/Х «ҚЫЗ ТАҒДЫРЫ». 10.00, 13.00, 17.00, 20.00, 00.55 АҚПАРАТ. 10.10, 18.00 Т/Х «БІР СЕН ҮШІН». 12.10, 02.15 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...». 13.10 Т/Х «СЕЗІМ ТОЛҚЫНЫ». 14.15 АПТА. 15.00 АҚОРДА. 15.15 Д/Ф. 16.00Т/Х «КҮЙЕУ БАЛА». 17.20, 00.10 ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ». 20.30 Т/Х «МАХАББАТ ЕРТЕГІСІ». 22.20, 01.25 АШЫҚ АЛАҢ. 02.55 «АУЫЛДАСТАР».	05.30 ӘНУРАН. 05.35, 10.00, 13.00, 17.00, 20.00, 00.55 АҚПАРАТ. 06.10 Т/Х «АУЫЛ МҮҒАЛІМІ». 07.00 «ТАҢШОЛПАН». 09.00, 23.10 Т/Х «ҚЫЗ ТАҒДЫРЫ». 10.10, 18.00 Т/Х «БІР СЕН ҮШІН». 12.10, 02.15 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...». 13.10Т/Х «ЖАТ БАУЫР». 14.15 «ҚАЗАК ТАЗЫСЫ», Д/Ф. 15.00«КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ». 16.00Т/Х «КҮЙЕУ БАЛА». 17.20, 00.10 ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ». 20.30 Т/Х «МАХАББАТ ЕРТЕГІСІ». 22.20, 01.25 АШЫҚ АЛАҢ. 02.55 «АУЫЛДАСТАР».	05.30 ӘНУРАН. 05.35, 10.00, 13.00, 17.00, 20.00, 00.55 АҚПАРАТ. 06.10 Т/Х «АУЫЛ МҮҒАЛІМІ». 07.00 «ТАҢШОЛПАН». 09.00, 23.10 Т/Х «ҚЫЗ ТАҒДЫРЫ». 10.10, 18.00 Т/Х «БІР СЕН ҮШІН». 12.10, 02.15 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...». 13.10 Т/Х «ЖАТ БАУЫР». 14.15 «ҚАЗАК ҚЫЗЫ», Д/Ф. 14.55 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ». 16.00Т/Х «КҮЙЕУ БАЛА». 17.20, 00.10 ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ». 20.30 Т/Х «МАХАББАТ ЕРТЕГІСІ». 22.20, 01.25 АШЫҚ АЛАҢ. 02.55 «АУЫЛДАСТАР».	05.30 ӘНУРАН. 05.35, 10.00, 13.00, 17.00, 20.00, 00.55 АҚПАРАТ. 06.10 Т/Х «АУЫЛ МҮҒАЛІМІ». 07.00 «ТАҢШОЛПАН». 09.00, 23.10 Т/Х «ҚЫЗ ТАҒДЫРЫ». 10.10, 18.00 Т/Х «БІР СЕН ҮШІН». 12.10, 02.15 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...». 13.10 Т/Х «ЖАТ БАУЫР». 14.15 «ҚАЗАК ҚЫЗЫ», Д/Ф. 14.55 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ». 16.00Т/Х «КҮЙЕУ БАЛА». 17.20, 00.10 ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ». 20.30 Т/Х «МАХАББАТ ЕРТЕГІСІ». 22.20, 01.25 АШЫҚ АЛАҢ. 02.55 «АУЫЛДАСТАР».	05.30 ӘНУРАН. 05.35, 10.00, 13.00, 17.00, 20.00, 01.35 АҚПАРАТ. 06.10 Т/Х «АУЫЛ МҮҒАЛІМІ». 07.00 «ТАҢШОЛПАН». 09.00, 23.10 Т/Х «ҚЫЗ ТАҒДЫРЫ». 10.10, 18.00 Т/Х «БІР СЕН ҮШІН». 12.10 «ҚЫЗЫҚ ЕКЕН...». 13.10 Т/Х «ЖАТ БАУЫР». 14.15 «КОФЕ СИНДРОМЫ». 14.40 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ». 16.00 Т/Х «КҮЙЕУ БАЛА». 17.20, 00.50 ҚАЗІР АЙТАЙЫҚ». 20.30 Т/Х «МАХАББАТ ЕРТЕГІСІ». 22.20, 02.05 АШЫҚ АЛАҢ. 00.10 ПАРАСАТ МАЙДАНЫ. 02.55 «АУЫЛДАСТАР».	05.30 ӘНУРАН. 05.35, 20.00, 00.45 АҚПАРАТ. 06.05, 02.35 «АУЫЛДАСТАР». 06.40 Т/Х «ЖАҢА ҚОНЫС». 07.40, 01.35 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ». 09.00, 23.45 Т/Х «ҚЫЗ ТАҒДЫРЫ». 10.00, 18.00 Т/Х «БІР СЕН ҮШІН». 12.00 КОНЦЕРТ. 13.30 М/Ф «ТҮЛКІ МЕН ИТ». 14.50 «БӨРЕКЕЛДІ». 16.25 Т/Х «БІР ШАҢЫРАҚ АСТЫҢДА». 17.40, 00.55 ҚОС ПАЛАТА. 20.10, 01.15 ӘЛЕМ ЖӨНЕ БІЗ. 20.30 Т/Х «МАХАББАТ ЕРТЕГІСІ». 21.25 «ДАМБО», Х/Ф.	05.30 ӘНУРАН. 05.35 АҚПАРАТ. 05.45 «АУЫЛДАСТАР». 06.25 Т/Х «ЖАҢА ҚОНЫС». 06.55 «КӨҢІЛ ТОЛҚЫНЫ». 07.40 М/Ф «ТҮЛКІ МЕН ИТ». 09.00, 23.00 Т/Х «ҚЫЗ ТАҒДЫРЫ». 10.00, 18.00 Т/Х «БІР СЕН ҮШІН». 12.00, 00.55 «ЖҮРГІЗУШІ МӨДЕНИЕТІ». 12.25 Н. АБДУЛЛИННИЦ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ КЕШІ. 14.15 М/Ф «ТҮЛКІ МЕН ИТ 2». 15.15 «ДАМБО», Х/Ф. 17.45, 00.40 АҚОРДА. 20.00, 00.00 АПТА. 20.40 Т/Х «МАХАББАТ ЕРТЕГІСІ». 21.35, 01.15 «БӨРЕКЕЛДІ». 02.20 «КУМИС КОМЕЙ».

Дүйсенбі, 12 қаңтар	Сейсенбі, 13 қаңтар	Сәрсенбі, 14 қаңтар	Бейсенбі, 15 қаңтар	Жұма, 16 қаңтар	Сенбі, 17 қаңтар	Жексенбі, 18 қаңтар
------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	--------------------	---------------------	------------------------

ХАБАР	ХАБАР	ХАБАР	ХАБАР	ХАБАР	ХАБАР	ХАБАР
05.00 КОНЦЕРТ. 07.00 ОЯН! 09.00 ДӘСТҮР. 09.40 Т/Х «ҒАШЫҚТЫҢ ТІЛІ». 11.30 Т/Х «КЕЛІНЖАН 2». 12.30 ОЙНАIQ. 13.30 ӨЗЕКТІ. 14.00 ӘЛЕУМЕТ. 14.20 ПУЛЬС ПЛАНЕТЫ. 14.30 М/Ф «ЛУНТИК». 15.00 Т/С «МОЯ ПРЕКРАСНАЯ ЖИЗНЬ». 17.00, 23.00 Т/С «ПРЕЗУМЦИЯ НЕВИНОВНОСТИ». 19.00 НОВОСТИ. 19.30 КӨРКЕМ ФИЛЬМ. 21.30 ЖАҢАЛЫҚТАР. 22.00 Т/Х «ЖОЛДАР». 01.00 ҚР ӘНУРАНЫ.	05.00 КОНЦЕРТ. 06.00, 19.00 НОВОСТИ. 06.30, 21.30 ЖАҢАЛЫҚТАР. 07.00 ОЯН! 09.00 ЖЕР-ЖАҒАН. 09.10 КӨЗҚАРАС. 09.30, 19.30 КӨРКЕМ ФИЛЬМ. 11.30, 22.00 Т/Х «ЖОЛДАР». 12.30 ОЙНАIQ. 13.30 ӨЗЕКТІ. 14.00 НАРОДНЫЙ КОНТРОЛЬ. 14.20 ПУЛЬС ПЛАНЕТЫ. 14.30 М/Ф «ЛУНТИК». 15.00 Т/С «МОЯ ПРЕКРАСНАЯ ЖИЗНЬ». 17.00, 23.00 Т/С «ПРЕЗУМЦИЯ НЕВИНОВНОСТИ». 01.00 ҚР ӘНУРАНЫ.	05.00 КОНЦЕРТ. 06.00, 19.00 НОВОСТИ. 06.30, 21.30 ЖАҢАЛЫҚТАР. 07.00 ОЯН! 09.00 ЖЕР-ЖАҒАН. 09.10 КӨЗҚАРАС. 09.30, 19.30 КӨРКЕМ ФИЛЬМ. 11.30, 22.00 Т/Х «ЖОЛДАР». 12.30 ОЙНАIQ. 13.30 ӨЗЕКТІ. 14.00 НАРОДНЫЙ КОНТРОЛЬ. 14.20 ПУЛЬС ПЛАНЕТЫ. 14.30 М/Ф «ЛУНТИК». 15.00 Т/С «МОЯ ПРЕКРАСНАЯ ЖИЗНЬ». 17.00, 23.00 Т/С «ПРЕЗУМЦИЯ НЕВИНОВНОСТИ». 01.00 ҚР ӘНУРАНЫ.	05.00 КОНЦЕРТ. 06.00, 19.00 НОВОСТИ. 06.30, 21.30 ЖАҢАЛЫҚТАР. 07.00 ОЯН! 09.00 ЖЕР-ЖАҒАН. 09.10 БІЗДІҢ НАЗАРДА. 09.30, 19.30 КӨРКЕМ ФИЛЬМ. 11.30, 22.00 Т/Х «ЖОЛДАР». 12.30 ОЙНАIQ. 13.30 ӨЗЕКТІ. 14.00 КУЛЬТУРНЫЙ КОНТЕКСТ. 14.20 ПУЛЬС ПЛАНЕТЫ. 14.30 М/Ф «ЛУНТИК». 15.00 Т/С «МОЯ ПРЕКРАСНАЯ ЖИЗНЬ». 17.00, 23.00 Т/С «ТРИГГЕР». 01.00 ҚР ӘНУРАНЫ.	05.00 КОНЦЕРТ. 06.00, 19.00 НОВОСТИ. 06.30, 21.30 ЖАҢАЛЫҚТАР. 07.00 ОЯН! 09.00 ОЯН! 09.00 ЖЕР-ЖАҒАН. 09.10 АРНАЙЫ РЕПОРТАЖ. 09.30, 19.30 КӨРКЕМ ФИЛЬМ. 11.30, 22.00 Т/Х «ЖОЛДАР». 12.30 ОЙНАIQ. 13.30 ҚОҒАМ ШҚІРІ. 14.30 М/Ф «ЛУНТИК». 15.00 Т/С «МОЯ ПРЕКРАСНАЯ ЖИЗНЬ». 17.00, 23.00 Т/С «ТРИГГЕР». 01.00 ҚР ӘНУРАНЫ.	05.00 ЖЕТІ ҚАЗЫНА. 07.00 АЛҒАШҚЫ. 08.00 КОНЦЕРТ. 10.00 М/Ф «ФЕИ: ТАЙНА СТРАНЫ ДРАКОНОВ». 11.15 М/Ф «ЦАРЕВНА И ДРАКОН. МАГИЧЕСКАЯ КНИГА». 12.00 «ДРУГОЙ МИР 2: ЭВОЛЮЦИЯ», Х/Ф. 14.00 «ЖЕКПЕ-ЖЕК АЙТ ЫС». 15.00 ҚЫЗЫҚ TIMES. 16.45 Т/Х «КЕЛІНЖАН-5». 17.45 Т/Х «ЖОЛДАР». 19.00 7 КУН. 19.40 ЖҰМЫР ЖЕР. 20.00 COVER SHOW. 22.00 «ПЕТЛЯ ВРЕМЕНИ», Х/Ф. 00.00 КОНЦЕРТ. 00.00 ҚР ӘНУРАНЫ.	05.00 ЖЕТІ ҚАЗЫНА. 07.00 АЛҒАШҚЫ. 08.00 КОНЦЕРТ. 10.00 М/Ф «МАЛЕНЬКИЙ БОЛЬШОЙ ГЕРОЙ». 11.20 М/Ф «ЦАРЕВНА И ДРАКОН. МАГИЧЕСКАЯ КНИГА». 12.00 «ПЕТЛЯ ВРЕМЕНИ», Х/Ф. 14.00 «ӨМІР ӨРНЕГІ». 15.15 Т/Х «КЕЛІНЖАН 5». 16.30 Т/Х «ЖОЛДАР». 19.00 7 КУН. 19.40 ГЛОБАЛЬНЫЕ СОБЫТИЯ. 20.00 ҚЫЗЫҚ TIMES. 21.15 «ДРУГОЙ МИР 2: ЭВОЛЮЦИЯ», Х/Ф. 23.15 КОНЦЕРТ. 00.00 ҚР ӘНУРАНЫ.

Дүйсенбі, 12 қаңтар	Сейсенбі, 13 қаңтар	Сәрсенбі, 14 қаңтар	Бейсенбі, 15 қаңтар	Жұма, 16 қаңтар	Сенбі, 17 қаңтар	Жексенбі, 18 қаңтар
------------------------	------------------------	------------------------	------------------------	--------------------	---------------------	------------------------

7	7	7	7	7	7	7
ЕВРАЗИЯ	ЕВРАЗИЯ	ЕВРАЗИЯ	ЕВРАЗИЯ	ЕВРАЗИЯ	ЕВРАЗИЯ	ЕВРАЗИЯ
06.00 П@УТИНА. 07.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН. 08.30 ДОБРОЕ УТРО, ҚАЗАХСТАН. 10.00 Т/С «СОБАКА НА СЕНЕ». 12.50 «БЕДНАЯ САША», Х/Ф. 14.10, 02.00 НОВОСТИ. 14.20, 02.10 ЖАҢАЛЫҚТАР. 14.30 QOSLIKE. 18.30, 03.05 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР. 19.00, 02.20 KÖREMIZ-ШОУ. 20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ. 20.30 Т/С «СТАЯ». 00.20 НОЧНОЙ КИНОТЕАТР.	06.00 П@УТИНА. 07.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН. 08.30 ДОБРОЕ УТРО, ҚАЗАХСТАН. 10.00 ЖИТЬ ЗДОРОВО! 10.45 МОДНЫЙ ПРИГОВОР. 11.30 ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ. 12.10 Т/С «ЗНАХАРЬ». 14.10, 02.00 НОВОСТИ. 14.20, 02.10 ЖАҢАЛЫҚТАР. 14.30 QOSLIKE. 18.30, 03.05 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР. 19.00, 02.20 KÖREMIZ-ШОУ. 20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ. 20.30 Т/С «СТАЯ». 00.20 НОЧНОЙ КИНОТЕАТР.	06.00 П@УТИНА. 07.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН. 08.30 ДОБРОЕ УТРО, ҚАЗАХСТАН. 10.00 ЖИТЬ ЗДОРОВО! 10.45 МОДНЫЙ ПРИГОВОР. 11.30 ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ. 12.10 Т/С «ЗНАХАРЬ». 14.10, 02.00 НОВОСТИ. 14.20, 02.10 ЖАҢАЛЫҚТАР. 14.30 QOSLIKE. 18.30, 03.05 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР. 19.00, 02.20 KÖREMIZ-ШОУ. 20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ. 20.30 Т/С «СТАЯ». 00.20 НОЧНОЙ КИНОТЕАТР.	06.00 П@УТИНА. 07.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН. 08.30 ДОБРОЕ УТРО, ҚАЗАХСТАН. 10.00 ЖИТЬ ЗДОРОВО! 10.45 МОДНЫЙ ПРИГОВОР. 11.30 ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ. 12.10 Т/С «ЗНАХАРЬ». 14.10, 02.00 НОВОСТИ. 14.20, 02.10 ЖАҢАЛЫҚТАР. 14.30 QOSLIKE. 18.30, 03.05 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР. 19.00, 02.20 KÖREMIZ-ШОУ. 20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ. 20.30 Т/С «СТАЯ». 00.20 НОЧНОЙ КИНОТЕАТР.	06.00 П@УТИНА. 07.00 ҚАЙЫРЛЫ ТАҢ, ҚАЗАҚСТАН. 08.30 ДОБРОЕ УТРО, ҚАЗАХСТАН. 10.00 ЖИТЬ ЗДОРОВО! 10.45 МОДНЫЙ ПРИГОВОР. 11.30 ДАВАЙ ПОЖЕНИМСЯ. 12.10 Т/С «ЗНАХАРЬ». 14.10, 03.15 НОВОСТИ. 14.20, 03.25 ЖАҢАЛЫҚТАР. 14.30 QOSLIKE. 18.30, 03.35 БАСТЫ ЖАҢАЛЫҚТАР. 19.00 KÖREMIZ-ШОУ. 20.00 ГЛАВНЫЕ НОВОСТИ. 20.30 «ПАРЛАМЕНТ ONLINE». 20.55 ПОЛЕ ЧУДЕС. 22.00 Т/С «СТАЯ». 01.45 НОЧНОЙ КИНОТЕАТР.	06.00 ТАМАША CITY. 07.30, 02.45 «П@УТИНА». 09.00 «ФРАНЦУЗ», Х/Ф. 11.20 ҚАЙМАҚ. 12.00 «ВМЕСТО НЕЕ», Х/Ф. 19.00, 02.00 KÖREMIZ-ШОУ. 20.00 АСАУ ЖАҢАЛЫҚТАР. 20.35 ЗАЧ МЕН ЕЛ. 20.55 «ДОБРО ПОЖАЛОВАТЬ, 2026!». 01.05 «КОМАНДЫ».	06.00, 03.15 ТАМАША CITY. 07.15, 01.55 «П@УТИНА». 09.00 ПОВАРА НА КОЛЕСАХ. 09.50 М/Ф. 10.45 «ТРОСТИНКА НА ВЕТРУ», Х/Ф. 14.30 ТРИ АККОРДА. 16.25, 20.45 «ЗОЛОТАЯ КЛЕТКА», Х/Ф. 20.00 АНАЛИТИКА. 00.15 НОЧНОЙ КИНОТЕАТР.

- Оян, қазақ, ертеңіңді ойла!
- Азамат боламын десен, білімге ұмтыл.
- Еркін ел болу үшін ұрпақтың санасы тәуелсіз болу керек.

Міржақып ДУЛАТҰЛЫ.

ЖАНЫНДА ЖҰР ЖАҚСЫ АДАМ

ҚАМҚОРЛЫҒЫ ШЕКСІЗ, ЖАНЫ ЖОМАРТ

Жаңа жыл – ғажайыпқа толы, мейірім мен қуаныш сыйлайтын ең ерекше мереке. Осы шуақты сәтте мектебіміздің демеушісі, ата-ана және қамқоршылық кеңесінің төрағасы Талғат Ақбергенұлы Мұсағалиевтің атынан шынайы алғысымызды білдіреміз.

Жаны жомарт Талғат Ақбергенұлының көмегімен балаларға мерекелік көңіл-күй сыйлау мақсатында жаңа жылдық тәтті сыйлықтар сатып алынып, олар Аяз ата мен Ақшақардың қатысуымен оқушыларға табысталды. Сонымен қатар, мектептегі жаңа жылдық шырша мерекесіне арналған Аяз Атаның сыйлық қапшықтарына тәттілер салынып, барлық балаларға үлестірілді. Бұдан бөлек, оқушыларға қажетті киім-кешек пен заттар да табыс етілді.

Осындай ізгі істер балалардың жүзін күлкіге бөлеп, жүректеріне жылылық ұялатты. Бұл қамқорлық пен мейірім – жаңа жылдың ең үлкен сыйы.

Демеушімізге ізгі ниеті, кең пейілі және балаларға деген шексіз қамқорлығы үшін шынайы алғысымызды білдіреміз.

Жасаған жақсылығыңыз өзіңізге еселеніп қайтсын!

Біз Сізбен мақтанамыз.
Сізге зор денсаулық, отбасыңызға амандық, бақ-бәреке және барлық жақсылықтарға сәттілік тілейміз!

Мағжан Жұмабаев атындағы орта мектеп ұжымы.

АҚТЛЕК

ҚҰТТЫҚТАЙМЫЗ!

Булаев қаласында тұратын ардақты да аяулы **ТҰРҒЫМБАЕВА ҮМІТ ШАМШОЛПАҚЫЗЫН** адам өмірінің мерейлі белесі - 70 жасқа толуымен шын жүректен құттықтаймыз.

Өнегелі ұрпақ өсіріп, ағайын-туыстың құда-жекжат құрдастарының мықпас көңіліне бөленіп отырған ардақтымызға мықты денсаулық, қажымас қайрат, сарқылмас күш-жігер тілеп, Балалар мен немерелерінің ыстық махаббатына бөленіп, ұрпағыңыздың қызық пен шаттығына бөлене беріңіздер демекпіз.

Өткен күннің артта қалып елеси, Тіршіліктің жылжи бере кемесі, Басыңызға бақ пен ырыс сыйлаған, Жетпіс жастың құтты болсын белесі, Құтты болсын жеткен бүгінгі жасыңыз, Сексеннің де сенігінен асыңыз, Қуат алып, денсаулықтың нәрінен, Жүзіп өтіп, жүзге де аяқ басыңыз!

Ақ тілекпен: Мағжан Жұмабаев атындағы орта мектеп ұжымы.

ҚАЗАҚ КҮРЕСІ

ЖЫЛАН ЖЫЛЫН ЖАРҚЫН ЖЕҢІСТЕРМЕН АЯҚТАДЫ

2025 жылдың 30 желтоқсаны күні Петропавл қаласында қазақ күресінен 2014-2015 жылы туған кіші жасөспірімдер арасында Абай Құнанбаевтың 180-жылдығына орай «АБАЙ LIGASY» облыстық турнирі өтті.

Осы лигада «Мағжан Батырлары» бақ сынап, аудан намысын абыроймен қорғады. Жарысқа Петропавл қаласынан, Тайынша, Есіл, Шал Ақын, Айыртау және біздің ауданнан жүзге жуық жас балуан қатысып, боз кілемде өз шеберліктерін паш етті.

Жарыс нәтижесі бойынша мағжандық балуандар сәтті өнер көрсетіп, айтулы нәтижеге қол жеткізді.

Жыл соңында әдемі әсер сыйлаған спортшыларды атап өтсек, 24 кг салмақта Әміржан Алдияр, 26 кг салмақта Мусин Эльдар және 50 кг салмақта Әлімжан Нұрсұлтан 1-ші орындарға не болып, турнир жеңімпаздары атанды. Ал 42 кг салмақта Едресов Бахтияр 2-ші орын алып, күміс медальды еншіледі.

Барлық жеңімпаздар мен жүлдегерді

осындай тамаша жетістіктермен құттықтаймын. Шәкірттеріме бар айтарым: «Есінде сақта, тыңбай жасаған еңбек, өз жемісін береді».

Жарқын жеңістерімізбен жаңа жылымызға ене отырып, алға жоспарлармен, жеңіске деген жігермен, айқын мақсатпен болашаққа ұмтылып аябай еңбектенеміз.

Алға қойған басты мақсатымыз - қазақ күресінен Қазақстан Республикасының чемпионатына қатысып, бақтарымызды сынау.

Амангелді БӨКІРОВ,
Мағжан Жұмабаев атындағы орта мектебінң дене шынықтыру пәні мұғалімі,
қазақ күресі бойынша банкер.

МЕКТЕП ТЫНЫСЫ

ӘЛІППЕМЕН ҚОШТАСУ - ЖАРҚЫН БОЛАШАҚҚА БАСТАР ЖОЛ

Ұстаз үшін ербір шәкірт – үміт пен сенімнің бастауы. Ал 1-ші сыныппен өткізілген әр күн мен үшін ерекше жауапкершілік пен үлкен қуанышқа толы болды. Осы оқу жылының маңызды әрі есерлі сәттерінің бірі – «Әліппемен қоштасу» мерекелік кеші.

Мағжан Жұмабаев атындағы орта мектептің 1-ші сыныбында білім алып жатқан оқушылар оқу жылының басында әріптерді танып-біліп, мектеп табалдырығын именіп аттаған еді. Уақыт өте келе олар бір-бірімен дос болып, ұстаз сөзіне құлақ асып, оқу-білімге деген қызығушылықтарын арттырды. Бүгін міне, сол бүлдіршіндер алғашқы оқу кітабы – әліппемен қоштасып, білімнің келесі сатысына қадам басып отыр.

Мерекелік кеш барысында оқушылар әліппеден үйренген білімдерін өлең, тақпақ, ән, би және шағын көріністер арқылы көрсетті. Әр баланың сахнада өз ойын еркін жеткізіп, сенімді өнер көрсетуі – бір жылдық еңбектің айқын нәтижесі. Балалардың жүзіндегі қуаныш пен мақтанш сезімі кештің көркін аша түсті.

Бұл шараға ата-аналар да белсене қатысып, Балалардың жетістіктеріне шынайы ризашылықтарын білдірді. Ата-ана мен мектеп арасындағы ынтымақтастықтың арқасында оқушылардың білім алуы мен тәрбиесіне қолайлы жағдай жасалды деп сеніммен айта аламын.

Әліппемен қоштасу – жай ғана мерекелік кеш емес, бұл – баланың оқушы ретінде қалыптасуының, білімге деген алғашқы қадамының белгісі. Әліппе арқылы алған әр әріп, әр сөз – болашақтағы үлкен жетістіктердің іргетасы.

Ұстаз ретінде менің басты мақсатым – шәкірттеріміздің білімді ғана емес, тәрбиелі, елін сүйетін, өз ойын еркін жеткізе алатын азамат болып өсуіне жол ашу. Бүгінгі кішкентай жетістіктер – ертеңгі үлкен жеңістердің бастауы екеніне сенемін.

Раушан ІЗБАСАРОВА,
1-ші сынып жетекшісі.
Мағжан Жұмабаев атындағы орта мектеп.

Директор - бас редактор
Нелси ГОНЧАР

Редакцияның мекен жайы: 150800 Солтүстік Қазақстан облысы, Мағжан Жұмабаев ауданы, Булаев қаласы, Батыр Баиы көшесі, 13 үй.
Тел: 2-17-49.
Басылым индексі 65360
e-mail: magzhan.zhuldizi@yandex.kz

Газет аттасына
1 рет бейсенбі күні
шығады.
Жаңылу индексі - 65360

«Magjan zhuldyzy» газеті
редакцияда теріліп беттеледі.
«Севенный Казахстан»
баспаханасында басылады.
(Петропавл қ., Коммунал к-сі, 5 үй).
Таралымы - 600

Газет аудан ақшасын, аудандық
мәслихаттың тапсырысы бойынша
тығарылады және газеттер арқылы
мемлекеттік ақпараттық саясатты
жүргізудегі рөлін басылым болып
табылады

Қазақстан Республикасы Ақпарат және коммуникациялар министрлігінде 2018 жылы 11 желтоқсанда есепке алынып, №17395-Г куәлігін алған. Жарнаманың мазмұны мен мәтініне жарнама беруші жауапты. Жарияланған мақала авторларының пікірлері редакция қозғарсын білдірмейді. Редакцияға жолданған қолжазбалар, хаттар «Мағжан жұлдызы» газетінің мәніне айналады, рецензияланбайды, қайтарылмайды. Газетті жеткізін беру мәселері жөнінде 2-17-80 телефоны бойынша аудандық пошта торабына хабарласуға болады